

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 8 maj.

2 § Meddelande om svar på skriftliga frågor

Andre vice talmannen meddelade att skriftliga frågor som lämnats in till och med *fredagen den 18 maj kl. 10.00* skulle besvaras senast torsdagen den 24 maj kl. 12.00.

Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

3 § Svar på interpellation 2006/07:505 om frihandels- och associationsavtal med Colombia

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Hans Linde har frågat mig vilka initiativ jag avser att ta för att lyfta upp frågan om de mänskliga rättigheterna i Colombia inom ramen för förhandlingarna om ett associeringsavtal mellan EU och Andinska gemenskapen. Vidare har han frågat mig om jag avser att driva frågan om en frysning av förhandlingarna när det gäller Colombia i relation till associeringsavtalet.

Problemen på MR-området är omfattande. Samtidigt bedöms utvecklingen gå åt rätt håll. Mot denna bakgrund delar inte regeringen fullt ut Hans Lindes bedömning av situationen i Colombia.

Det är viktigt att understryka att associeringsavtalet inte enbart är ett handelsavtal. Associeringsavtalet består av tre pelare, nämligen politisk dialog, handel och utvecklingssamarbete i vid mening, vilket ger möjlighet till ett brett engagemang.

I Europeiska kommissionens mandat inför förhandlingarna anges tydligt att mänskliga rättigheter ska utgöra ett väsentligt element, *essential element*. Detta ger EU en möjlighet att i slutändan suspendera avtalet om grova och systematiska övergrepp mot de mänskliga rättigheterna begås. Klausuler finns även för andra frågor, bland annat samarbete mot terrorism och samarbete med den internationella brottmålsdomstolen ICC.

Som beskrivits i regeringens utrikesdeklaration ska demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling genomsyra den svenska utrikespolitiken, och den ska medverka till fred och försoning i såväl vår egen som i andra delar av världen.

Situationen för de mänskliga rättigheterna förbättras av ökade kontakter med omvärlden. Att frysa förhandlingarna vad gäller Colombia vore kontraproduktivt. Bojkotter, stängda dörrar och isolering tenderar att bidra till ökade problem. Sverige har en tradition av att hålla dörrar öppna för konstruktiv dialog. Handel är tillsammans med politisk dialog och samarbete viktiga verktyg för att främja mänskliga rättigheter.

Anf. 2 HANS LINDE (v):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för svaret.

Situationen i Colombia är allvarlig och har så varit under decennier. Trots detta är Colombia lite grann en av världens glömda konflikter. Rapporterna om de omfattande brotten och övergreppen når sällan oss i Europa och får inte heller några rubriker.

När kommissionen nu inleder förhandlingar med den colombianska regeringen, eller rättare sagt inledde den 23 april, om ett frihandels- och associeringsavtal ger det oss möjlighet att lyfta upp människorättsituationen i Colombia och få upp den på den politiska dagordningen.

Den bedömning jag gör av situationen för mänskliga rättigheter i Colombia delas av ett flertal oberoende människorättsorganisationer i och utanför Colombia. Enligt den colombianska juristkommissionens senaste rapport från i år har 11 292 fall av politiska mord och försvinnanden rapporterats under den nuvarande presidenten Alvaro Uribes första mandatperiod. Av dessa fall är regeringen ansvarig för 75 procent antingen direkt genom den egna militären eller indirekt genom stöd och samarbete med de paramilitära grupperna i landet.

När det kom till de utomrättsliga arresteringarna kunde juristkommissionen se kraftiga ökningar under Uribes första år vid makten. Tillsammans har dessa övergrepp lett till att Colombia i dag har tre miljoner internflyktingar. Bara Sudan har i dag fler internflyktingar i världen.

En av de grupper som drabbats hårdast av regeringens övergrepp utgörs av fackföreningsaktivister. Enligt fackföreningsinternationalen ICFTU:s årliga rapport mördades 115 fackföreningsmedlemmar 2005. Samma år utsattes 1 600 fackföreningsmedlemmar för fysiska övergrepp och 9 000 arresterades. Organisations- och mötesfriheten är en grundläggande mänsklig rättighet, och därför borde dessa uppgifter oro dem som nu vill ingå ett frihandelsavtal med Colombia. Hur ska vi kunna garantera att de företag som får tillträde till EU:s inre marknad respekterar de fackliga rättigheterna?

Fru talman! Min interpellation har aktualiserats av oroande nyheter från Colombia. I mitten av april riktade senator Gustavo Petro från oppositionsalliansen Polo Democrático Alternativo under ett tre timmars tal till senaten skarp kritik mot presidenten och hans familj för deras täta och starka kopplingar till paramilitära grupper i Uribes hemprovins Antioquia. En lång rad starka bevis och vittnesmål presenterades.

Svaret från regimen var tydligt. Ett par dagar senare, måndagen den 23 april, mördades ordföranden i Polo Democráticos ungdomsförbund. Dagen därpå försökte en åklagare genomföra en razzia mot senator Petros kontor i kongresshuset. Hans familj lever nu under konstant dödshot i Colombia.

Listan kan göras lång när det kommer till övergrepp som den colombianska regeringen är ansvarig för. När situationen är så allvarlig som den är i dag känns det lite märkligt att prata om att utvecklingen går åt rätt håll. I sitt svar valde statsrådet att förhålla sig till människorättssituationen i Colombia i ganska övergripande och allmänna ordalag och utan att beröra frågan om vem som är förövare.

Min interpellation handlar om den colombianska regeringens ansvar och övergrepp eftersom det är den colombianska regeringen som vi ska sluta avtal med. Därför skulle jag vilja att statsrådet svarade på frågan hur regeringen ser på den colombianska regeringens övergrepp.

Statsrådet sade också i sitt svar att avtalet i en framtid skulle kunna suspenderas om det förekom grova och systematiska övergrepp i Colombia. Min fråga är: Är det inte så att det redan i dag förekommer grova och systematiska övergrepp?

Anf. 3 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Allvaret är tydligt, och jag ska i ett senare inlägg återkomma till UD:s bedömning av MR-situationen i Colombia.

Den fråga vi nu har att diskutera är hur vägen framåt ser ut, om hinder för handeln är rätt väg att stimulera utveckling. I grunden är det fråga om ifall man tror att handel och ekonomisk integration bidrar till fred och stabilitet, vilket jag är övertygad om. Det är också Europas lärdom, liksom lärdomen i ett antal länder som de senaste åren handlat sig till välstånd och samtidigt förändrats av den ökade interaktionen med omvärlden. Handeln bidrar till välståndsutveckling och därmed till att minska fattigdom och sociala konflikter.

Nu ökar handeln snabbare än tillväxten i världens alla delar. Låt mig ge ett exempel: 1970 utgjorde handeln med varor och tjänster ca 13 procent av världens ekonomi. 2005 var den siffran 32 procent. Vi ser också förändrade handelsströmmar. Hälften av i-världens export går i dag till utvecklingsländer. Handeln med utvecklingsländerna ökar dessutom mer än handeln mellan i-länder.

Nu går vi in i en ny fas av globalisering där fler människor och länder kommer att dras in. 2005 svarade utvecklingsländerna för första gången för mer än hälften av världens bnp, om man ser det i köpkraftskorrigerade termer. I-länderna utgör därmed en minoritet av världsekonomin sett till köpkraftstermer.

Utvecklingsländerna stod också för över hälften av tillväxten i världen 2005. Detta hänger även samman med att nästan 60 procent av världens invånare nu bor i länder med demokratiska val. Det är en fördubbling sedan 1950.

Poängen är denna: Frihandel, öppenhet, utveckling och demokrati hänger ihop. Ibland driver en ekonomisk kris fram politisk förändring, som i Östeuropa. Ibland leder ekonomisk utveckling till demokrati, som i Sydkorea eller Chile.

Handel, informationsutbyte, internationella regler och organisationer, arbete mot korruption samt kommunikationer driver förändring och skapar ömsesidiga beroenden. Inget land kan möta globaliseringen med stängda dörrar.

Allt fler länder, särskilt i Asien men också i Östeuropa och Latinamerika, har under de senaste decennierna gått från fattigdom till välstånd. Problemet är alltså inte för låga handelsbarriärer mellan utvecklingsländer och EU, utan för höga. Det är något som Vänstern ibland brukar bekänna sig till. Problemet är inte heller för låga handelsbarriärer mellan utvecklingsländer. De är tvärtom för höga.

Att ytterligare isolera länder eller försämra deras handelsvillkor leder till en eftersläpande ekonomi med mer slutenhet inför omvärlden, sämre möjligheter att påverka utvecklingen i landet och ökad risk för social oro och konflikter med omgivande länder. Valet är inte antingen handel eller dialog utan handel och dessutom dialog.

Genom det beroende som handeln skapar ökar beredvilligheten att lyssna till andra. Bojkott eller stängda dörrar orsakar närmast bitterhet som avslutar snarare än påbörjar dialog. Det finns inget exempel på att isolering eller bojkott har lett länder framåt. Snarare har de förhärdats. Ibland måste bojkotter genomföras ändå, eftersom inga andra vägar finnes. Men de ska sparas till mycket särskilda situationer. Colombia är inte en sådan i det här skedet.

Jag vet att man har fört liknande diskussioner i USA som dem Hans Linde för. Men där bedöms läget vara sådant att man kommer att gå vidare med avtal med Colombia. Det är alltså genom mer av handel, mer av integration, mer av dialog, mer av påverkan och mer av utbyte som vi kan göra en skillnad för MR-situationen i Colombia. Det gör vi inte genom att stänga dörren och försämra villkoren för handel eller genom bojkott. I det perspektivet har Hans Linde och jag grundläggande skilda synsätt.

Anf. 4 HANS LINDE (v):

Fru talman! Jag förespråkar inte någon stängd dörr mot Colombia. Jag tycker tvärtom att vi ska använda alla de arenor vi har för att kunna rikta kritik mot den colombianska regeringen och bidra till en positiv utveckling i landet. Det skulle vi till exempel kunna göra i mycket större utsträckning när det kommer till vårt omfattande utvecklingsarbete med Colombia.

Visst kan det vara så att handel, utökad utbyte och samarbete leder till förbättringar när det gäller mänskliga rättigheter och demokrati. Men då måste man också ställa krav och använda dialogen till någonting. Jag väntar fortfarande på signaler från både EU och regeringen. Hur ska man använda de samtal och de förhandlingar man nu ska ha? Vilka krav kommer man att ställa? Vilka problem ser man i Colombia i dag som man vill belysa i de här förhandlingarna?

EU:s frihandels- och associationsavtal är inte på något sätt ovillkorade. De ställer tydliga krav på mänskliga rättigheter och demokrati. Den

3 oktober 2005 valde EU att suspendera sitt avtal med Uzbekistan just därför att landets brott mot de mänskliga rättigheterna var så omfattande. Jag tror inte att det finns någon i den här riksdagen som skulle säga att Sveriges förhållande till Uzbekistan har varit kontraproduktivt eller har bidragit till att stärka diktaturen där.

Därför tycker jag att det är oroväckande att man nu inleder förhandlingar med Colombia och att Sveriges regering ställer sig bakom det. Det innebär ju ändå att regeringen gör bedömningen att brott och övergrepp inte är så farliga i Colombia och att de inte utgör något hinder för ett avtal.

Jag tycker att dialog är viktigt. Men det är inte något självändamål. Det krävs att man fyller dialogen med ett innehåll. Om mänskliga rättigheter ska vara ett väsentligt element i förhandlingarna måste det finnas en insikt om problemens omfattning och vem som är ansvarig.

Det är inte så att dialog kräver frihandelsavtal och det är inte heller så att frihandelsavtal per automatik ger oss dialog. Efter det att EU bröt sitt associationsavtal med Uzbekistan har man fört en kontinuerlig dialog med landet om situationen när det kommer till brott mot de mänskliga rättigheterna och demokratiska inskränkningar. Jag tror inte att statsrådet tycker att det är en dålig strategi.

Fru talman! Jag vill också belysa en annan sak som statsrådet tog upp i sin inledning, nämligen just frågan om samarbete mot terrorism. Det utgör ju en del av frihandels- och associationsavtalet. Även på den punkten har man all anledning att vara oroad när det gäller Colombia. Man måste kräva tydliga förbättringar innan en förhandling ska kunna vara möjlig.

På EU:s terrorlista står i dag den paramilitära gruppen AUC. AUC är den grupp i Colombia som har gjort sig skyldig till den stora merparten av brott, övergrepp och politiska mord.

I många fall har AUC:s övergrepp skett med regeringens goda minne. Exempelen är många på de nära banden mellan regeringen och AUC. Flera ministrar har anklagats och tvingats avgå just därför att de har haft så starka band till de paramilitära grupperna. Senast nu i februari tvingades till och med Colombias utrikesminister avgå efter det att skarp kritik hade riktats mot att hennes bror har starka kopplingar till grupper som har genomfört mord och kränkningar och tvingat människor på flykt. Som jag tog upp tidigare har även kritik riktats mot landets president Uribe av senator Gustavo Petro.

Kan man utifrån detta verkligen säga att den colombianska regeringen i dag uppfyller klausulen om samarbete mot terrorism? Jag har svårt att se det. Mycket kan sägas om den colombianska regeringens förhållande till AUC, men det går knappast att säga att regeringen med kraft har bekämpat AUC och dess terror mot den colombianska befolkningen.

Anf. 5 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Hans Linde säger att han inte vill se stängda dörrar. Men han begär i sin interpellation frysta förhandlingar om handelsavtal med Colombia. Det innebär per definition att vi ser högre murar än vad vi annars skulle ha gjort och mindre kontakt och mindre utbyte än vad vi annars skulle ha gjort. Därmed blir det också mindre möjlighet för EU att

påverka MR-situationen. Varför ska man lyssna till någon som stänger dörren och bryter kontakten? Det är precis vad Hans Linde är ute efter.

Dessutom är det så, fru talman, att Uzbekistan som Hans Linde nämner inte har associationsavtal med EU, som han påstår. Landet har ett partnerskaps- och handelsavtal.

Skillnaden mellan de här två fallen är att Colombia är en demokrati. Det är inte Uzbekistan. Det är mycket viktigt att poängtera detta. En jämförelse mellan demokrati och diktatur låter sig svårligen göras. Dialogen med en demokratisk nation blir en helt annan än med en diktatur, där per definition större svårigheter uppstår. Ibland är det svårt att ens ha kontakt på ett rimligt sätt.

Sverige för en konstruktiv dialog med Colombias regering, och påpekar inom ramen för den dialogen ofta brister som avser mänskliga rättigheter. Med länder som Uzbekistan, Burma och några andra diktaturer finns inte alls samma möjlighet till öppen dialog om MR-frågor.

Jag går nu över till det jag utlovade att återkomma till – UD:s bedömning av MR-situationen i Colombia. Den väpnade konflikten mellan olika gerillarörelser, staten och paramilitära grupper pågår sedan mer än 40 år. MR-situationen i landet är allvarlig. Övergrepp begås, bland annat med inblandning av statliga aktörer. Dock sker huvuddelen av övergreppen av paramilitära grupper.

UD:s bedömning är dock att man vill lyfta fram att utvecklingen tenderar att gå i positiv riktning. Colombia är en konstitutionell flerpartidemokrati. Landets konstitution anses allmänt vara en av Latinamerikas mest moderna. Mänskliga rättigheter utgör en grundpelare i konstitutionen. Författningsdomstolen övervakar tillämpning av grundlagen och har en stark oberoende ställning. Presidentvalet 2006 var det minst våldsamma under de senaste 20 åren i Colombia.

Det görs alltså försök på alla politiska nivåer att integrera MR i politiken och att utarbeta och implementera aktionsplaner för att främja MR. Det pågår ett viktigt arbete med att ta fram en nationell aktionsplan för mänskliga rättigheter som beräknas vara klar senare i år. En plan som också ska integrera undervisning i mänskliga rättigheter har arbetats fram. En ny barnrättslag som stärker barns rättigheter trädde i kraft i november förra året efter en lång process där barnrättsorganisationerna har deltagit.

Enligt Internationella rödakorskommittén har förhållandena vid landets fängelser, som tidigare har varit så pass allvarliga att de kunde anses utgöra omänsklig eller förnedrande behandling, förbättrats avsevärt genom en fängelsereform.

Man har under de senaste åren också kunnat se en positiv trend med minskat våld i Colombia. Antalet människor som dödas på grund av konflikten har minskat. Detta har sin förklaring bland annat i den omfattande demobiliseringen av de paramilitära styrkorna som kunde avslutas förra året. Då hade fler än 30 000 paramilitärer demobiliserats.

Men MR-situationen i Colombia är fortfarande värd betydande kritik. Det finns alltså all anledning att gå vidare i både Sveriges och EU:s diskussioner med landet för att kontinuerligt understryka vikten av att ta MR-frågorna på större allvar. För att nå resultat i detta tror jag, i motsats till Hans Linde, att det krävs mer samarbete, fler avtal, mer öppenhet och

mer dialog för att de ska lyssna och för att vi ska få möjlighet att sända tydliga budskap. Där skiljer sig Hans Linde och jag åt.

Prot. 2006/07:106
14 maj

Anf. 6 HANS LINDE (v):

Fru talman! I april var jag nere i EU-parlamentet och deltog i den andra internationella konferensen om mänskliga rättigheter i Colombia. Där deltog människorättsorganisationer både från Colombia och från andra länder. Där deltog representanter för både den colombianska regeringen och oppositionen och en lång rad EU-parlamentariker från höger till vänster. Mitt intryck från den konferensen var att regeringen var väldigt ensam i sin verklighetsbeskrivning av att utvecklingen nu går åt rätt håll och att man nu börjar få bukt med problemen med de mänskliga rättigheterna. Jag inser nu att den colombianska regeringen trots allt kanske inte var så ensam i den verklighetsbedömningen.

Jag har väldigt svårt att se att vi i dag kan kalla Colombia för en god demokrati. Man ser att opposition, fackföreningsmedlemmar och journalister mördas och förtrycks, diskrimineras och förföljs i en sådan omfattning att de inte kan utföra sitt arbete. Man gör razzior mot oppositionella politiker i deras hem och mot deras kontor när de säger saker som regimen inte uppskattar.

Om vi i EU och Sverige ska vara trovärdiga när vi lyfter upp frågor om mänskliga rättigheter i världen tror jag att vi också måste vara konsekventa. Jag tycker tyvärr att den signal vi får från regeringen och från EU inte är ett konsekvent stöd för mänskliga rättigheter.

Ett land som Uzbekistan, som saknar mäktiga allierade, har man inga problem att avbryta avtalen med, men när det gäller Colombia, som är USA:s starkaste allierade i regionen, går man lite som katten kring het gröt när det kommer till frågor om mänskliga rättigheter och inskränkningar av demokratin. Det är inte utan att man frågar sig om det inte är den transatlantiska länken som spökar.

Jag tycker att man skickar en felaktig signal om att nu inleda förhandlingar med Colombia. I ett läge där det skulle vara på sin plats med stark kritik och fördömande ger man den colombianska regimen legitimitet. Det är faktiskt bara att beklaga.

Anf. 7 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Fru talman! Till att börja med vill jag uppmana Hans Linde att återigen fundera mer över skillnaden mellan demokratier och diktaturer och hur det är att umgås med dessa stater på den internationella arenan.

Regeringen välkomnar EU:s associeringsavtal med Andiska gemenskapen. Respekt för och efterlevnad av mänskliga rättigheter är viktigt för ett fullt genomförande av dessa associeringsavtal och ett djupare samarbete mellan EU och Andiska gemenskapen. Genom handelsavtal verkar EU, och därmed Sverige, för att sprida ökad respekt för mänskliga rättigheter, varaktig fred och välförhållanden. Det stärks genom ett ömsesidigt beroende och genom ökad ekonomisk integration.

Det finns inga exempel i världen, Hans Linde, där vi har stärkt mänskliga rättigheter och fred genom att stänga dörren, genom att bojkotta, genom att sätta upp handelshinder och genom att isolera. Svaret är inte isolering, utan svaren är handel, ökat ömsesidigt beroende och dialog.

Svar på
interpellationer

Avslutningsvis, fru talman, tror jag att det är viktigt att varken tona ned brotten mot mänskliga rättigheter, släta över dem eller göra dem till ett skäl för att isolera och bryta kontakter med ett land. Det gör att de slutar lyssna och att den ekonomiska situationen förmodligen förvärras. Därmed ökar risken för social oro och interna problem.

Den väg som vi, och också EU, har valt – Sverige är på inget sätt ensamt – är självfallet att möta detta land med möjligheter till ökad handel som en morot och med politisk dialog om de MR-problem som verkligen finns. Därmed talar vi också klarspråk. Det är den metod som verkligen visat sig fungera på andra håll i världen och i andra tider i historien. Den väg som Hans Linde vill anträda har inte gjort det i något enskilt fall.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2006/07:453 om skattesänkningar och ökade klyftor

Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Monica Green har frågat mig om åtgärder för att minska de ekonomiska klyftorna i samhället. Monica Green frågar också vad jag tänker göra för låginkomsttagare som äger en bil och är med i facket.

Den enskilt viktigaste uppgiften för regeringen är att skapa förutsättningar för fler jobb så att fler människor kan gå från utanförskap till eget arbete. Med en politik inriktad mot att få fler i arbete kan bidragsberoende och ekonomiska klyftor minska. Det är nyckeln till en förbättrad ekonomisk situation för människor som står utanför arbetsmarknaden.

Det är därför regeringen gör det mer lönsamt att arbeta. Regeringen riktar sina skattesänkningar mot låg- och medelinkomsttagare så att det tydligt lönar sig att arbeta just för dem. Jobbskatteavdraget gör att personer med låga och medelstora inkomster får behålla en betydande del av en inkomstökning. Av jobbskatteavdragets 40 miljarder går cirka tre fjärdedelar till låg- och medelinkomsttagare. Höginkomsttagarna, det vill säga de som tjänar över 27 500 kronor i månaden, får följaktligen en fjärdedel.

Som en del i finansieringen av jobbskatteavdraget avskaffades skattereduktionen för fackföreningsavgift och trafikskadeförsäkringen lyftes ur sjukförsäkringen. En sådan förändring av trafikförsäkringen bedöms öka trafiksäkerheten och minska skadekostnaderna.

Regeringens ambition, om det offentliga läget så tillåter, är att gå vidare med ytterligare skattesänkningar särskilt riktade till låg- och medelinkomsttagare. Vi vill till exempel att en vanlig LO-arbetare ska ha ungefär 1 000 kronor mer i månaden efter skatt innan mandatperioden är över.

Skattereduktionen för hushållstjänster skapar ytterligare förutsättningar för fler jobb och förbättrar kvinnors ekonomiska situation. En sådan utveckling bidrar således också till en jämnare inkomstfördelning.

Ett avskaffande av förmögenhetsskatten syftar också till att skapa bättre förutsättningar för fler nya jobb. Sverige har de senaste åren haft ett betydande utflöde av kapital, vilket delvis kan hänföras till skillnader i beskattning mot omvärlden. Genom att förmögenhetsskatten avskaffas

kan fler i framtiden väntas vilja investera i Sverige, vilket tillför riskvilligt kapital till näringslivet samtidigt som det skapar nya affärsmöjligheter och chans till ökad sysselsättning i den finansiella sektorn. Även avskaffandet av förmögenhetsskatten är således en långsiktig och viktig del i regeringens reformarbete för att bryta utanförskapet.

Prot. 2006/07:106
14 maj

Svar på
interpellationer

Anf. 9 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Tack för svaret, även om det egentligen inte var svar på det jag har frågat. Jag frågade bland annat vad finansministern tänker göra för de låginkomsttagare som har bil och som är med i facket. De får det mycket svårare nu. Det blir både dyrare att ha bil och betydligt dyrare att vara med i facket. Det har du inte svarat på. Men du gjorde väl så gott du kunde.

Ni för nämligen en helt annan politik nu som inte håller ihop landet. Er politik går ut på att öka klyftorna. Den ideologin ni tror på innebär att det ska vara större skillnader. Man ska vara lite fattig för då blir man alert. Det är er uppfattning. Ni tror att om man bara sänker inkomsterna för de sjuka och för de arbetslösa kommer de att leta reda på de jobb som finns åt dem.

Vi socialdemokrater för en annan politik och har en annan uppfattning, nämligen att det är viktigt att minska klyftorna. Det finns länder där man ökar klyftorna ännu mer, där man inte använder de politiska instrumenten för att försöka minska klyftorna utan gör på det sätt som ni nu gör.

I de länder där människor måste ha två jobb för att kunna försörja sig är det också oroligheter. Där är det bra för två tredjedelar av befolkningen, och en tredjedel har lämnats efter. Där bygger man murar runt samhällen. Man är rädd för dem som inte har ett arbete och för dem som har mycket låga inkomster. Våldet har ökat och antalet vapen har ökat i dessa länder. Dit ska inte vi. Jag är ganska övertygad om att Anders Borg inte heller vill ha ett sådant samhälle.

Då skulle det vara väldigt bra att använda sig av de politiska instrumenten för att minska klyftorna i stället för att öka dem. Det skulle vara bra att använda sig av den goda tillväxt som vi faktiskt har nu. Vi har en hög tillväxt, vi har en stigande sysselsättning samtidigt som arbetslösheten sjunker. Vi har fortfarande låga räntor och låg inflation. Det är resultatet av en god ekonomisk politik som vi socialdemokrater har bedrivit under tolv år. Det finns alltså fortfarande möjligheter att använda sig av den goda tillväxten för att minska klyftorna.

Ni gör tvärtom. Ni ger gåvor till de rika när det gäller fastighetsskatt, förmögenhetsskatt och hushållsnära tjänster samtidigt som de fattigaste som har det svårast – de arbetslösa, de fattiga pensionärerna, de ensamstående kvinnorna, de långtidssjukskrivna och förtidspensionärerna – inte får någonting. På så sätt ökar ni klyftorna, och du påstår att det är en bra politik!

Det är bra att det är många som får jobb nu, och jag håller med om att man verkligen ska satsa hårt på det. Det jobbade vi stenhårt med efter att vi hade sanerat statsfinanserna under de förra mandatperioderna. 300 000 nya jobb kom till under den förra tolvårsperioden. Vi var inte nöjda. Vi hade velat göra ännu mer. Det är bra att man satsar på de arbetslösa, men det är inte bra att göra som ni gör och ha en politik för ökade klyftor.

Det är inte bra att sätta klasser mot varandra, och det är inte bra att gå ifrån den svenska modellen som innebär skatt efter bärkraft. Ni inför nu i stället en skatt efter ålder. De äldre i vårt samhälle som har varit med och byggt upp detta land ska ha en högre skatt än de som har ett arbete. Det tycker jag är en orättvis politik. Den har du börjat bedriva i detta land, och jag beklagar det.

Anf. 10 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Jag vänder mig lite grann emot det som finansministern har skrivit när det gäller trafikförsäkringen i sitt svar till Monica Green. Den skatt på trafikförsäkringen som nu tas ut menar försäkringsbolagen är en ren budgetförstärkning. Det har ingenting med trafikförsäkringen och med trafiksäkerheten att göra.

Hade man från Finansdepartementet haft möjlighet att delta i den hearing som vi socialdemokrater i skatteutskottet själva fick anordna i förra veckan, eftersom de borgerliga inte tyckte att det var av nödvändighet, hade ministern fått lära sig en hel del när det gäller detta. Mycket riktigt är det så som Monica Green tar upp att det blir låginkomsttagare som drabbas, framför allt de som äger en bil och då också har den försäkrad, vilket man ju måste ha.

Det framkom väldigt tydligt i riskgruppsbedömningar, som försäkringsbolagen kallar det, att de grupper som löper stor risk att få skador och som kan ha skador av andra skäl kommer att få en dyrare trafikförsäkring, vilket då naturligtvis drabbar låginkomsttagare.

Vi kan ta kvinnor inom vården som ett exempel. De har ofta förslitningsskador i axlar och nacke och kan vid en trafikolycka drabbas av att det ifrågasätts om skadan uppkommit genom bilolyckan eller om man åsamkats den genom sitt arbete.

Många låginkomsttagare och många grupper har den typen av arbete där man löper en risk att drabbas av skador som kan leda till en tvist. Om trafikförsäkringen lyfts ur sjukförsäkringen får man helt plötsligt en annan bedömning. Man kan hamna i situationer där man kanske har svårt att driva sin egen sak. Detta är ytterligare något som drabbar dem som redan har det besvärligt, inte minst ekonomiskt.

Jag tycker inte att svaret som finansministern ger är riktigt relevant i detta läge när man pratar om skattesänkningar och ökade klyftor. Jag begärde ordet för att påtala att jag tycker att det är en direkt felaktighet i ditt svar.

Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Det är en intressant diskussion jag får föra här med Monica Green och Christin Hagberg. Låt mig börja med att konstatera att det är viktigt att hålla ihop landet. Det är en grundläggande värdering som vi i Sverige har och som de flesta av oss delar. Det är en av de saker som gör att Sverige är ett trevligt, sympatiskt och anständigt land att leva i. Vi har förhållandevis små skillnader mellan regioner, mellan grupper och mellan män och kvinnor. Samtidigt får det inte bli en ursäkt för att man blundar för hur det har varit under de senaste 15 åren. Lönespridningen har ökat, skillnaderna mellan män och kvinnor har ökat, den regionala koncentrationen har förstärkts, förmögenhetskoncentrationen var topp 1 procent lägre och har ökat med 25 procent.

Det väcker naturligtvis frågor om hur en regering som under så lång tid haft förtroendet att styra landet, haft en så stark ställning och en så tydlig prioritering av frågorna om rättvisa och att hålla ihop landet misslyckats så kapitalt som den socialdemokratiska regeringen har gjort. Svaret på det ligger i sysselsättnings- och arbetsmarknadssiffrorna. Nu har den utvecklingen vänt och vi ser en ljusning.

Jag tittade här på det senaste pressmeddelandet från Ams. Vi får nu 77 000 nyanmälda platser. Vi har färre varsel, fler arbetssökande, färre nyinskrivna och en minskad arbetslöshet i alla åldersgrupper. Vi har ett kraftigt minskat antal personer med aktivitetsstöd. Antalet personer som arbetar med stöd minskar, långtidsarbetslösheten är lägre och antalet långtidsinskrivna är färre.

Vad beror det på? Skälet till att Socialdemokraterna har styrt under en period med ökande klyftor är inte att Socialdemokraterna inte bryr sig om klyftorna eller inte vill hålla ihop landet. Det handlar om att man bortser från sysselsättningspolitiken. Om man inte sätter den främst och inte förstår att det måste löna sig att arbeta, att det måste bli enkelt att anställa och att det måste bli fler som vill driva företag blir det väldigt svårt att klara att hålla ihop landet. Det som en gång i tiden byggde upp det svenska samhället och gjorde att vi hade små klyftor var att väldigt många arbetade – väldigt många kvinnor, väldigt många män, många äldre, många invandrare och många unga.

När vi har fått ett stort och växande utanförskap har vi också fått ökande ekonomiska klyftor. Det är grundproblemet, och det går inte att komma ifrån att den första frågan man måste ställa sig är hur det går med sysselsättningen och med jobben.

Det är naturligtvis så att en del av den förstärkning vi nu ser på arbetsmarknaden är ett konjunkturellt fenomen, och en viss del är säkert ett resultat av socialdemokratisk politik under de gångna åren. Dock har det varaktigt skapats alldeles för få jobb i Sverige, och vi har haft alldeles för många människor utanför arbetsmarknaden. Det är vårt gemensamma ansvar att försöka ta en diskussion om hur vi de kommande åren ska kunna få fler människor i arbete.

Det är klart att vi vill använda de politiska instrumenten för att hålla ihop samhället. Det är därför vi storsatsar på skolan; det är därför vi går in med en utvidgning av lärlingssystemet; det är därför vi vill höja kvaliteten i äldreomsorg och sjukvård. Det är just genom att vi har en hög kvalitet i våra gemensamma välfärdssektorer som vi klarar av att göra en bra ekonomisk utjämning som inte nödvändigtvis bygger på arbetslöshet.

Låt mig också säga något om trafikskadorna och trafiken, vilket ligger i Christin Hagbergs fråga. Det är klart att detta delvis är en budgetförstärkning. Det har vi aldrig stuckit under stol med, och det är inte någonting man ska förakta. Det är alltid bra när man kan förstärka budgeten även om det ibland leder till tuffa skattebeslut. Men trafiken ska också bära sina samlade kostnader för både buller, trängsel, miljöskador och trafikskador. Detta är ett effektivt sätt. Sedan förstår jag att försäkringsbolagen inte gillar det – de brukar ju kanske inte vara de allra mest naturligt allierade med Socialdemokraterna ändock. Jag kan förstå att försäkringsbolagen inte gillar det, men trafiken ska bära alla sina kostnader – även de kostnader som den orsakar i termer av trafikskador.

Anf. 12 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Anders Borg säger att man ska storsatsa på skolan. Ändå skriver ni på er hemsida att ni ska ha skattesänkningar som minskar de offentliga utgifterna. Ni ska minska de offentliga utgifterna och inte öka dem! Det är ju er politik. Hur ska ni då kunna satsa på skolan?

Sedan tar du upp förra mandatperioden. När vi påpekar vad vi gjorde under de förra tolv åren brukar ni inte vilja veta av att vi påminner om vad vi faktiskt gjorde. Men eftersom du själv hänvisar till det kan jag ju påminna om saker som jag tror att du egentligen känner till.

500 procents ränta kanske kan vara bra att känna till. Att vi hade ett lånebehov på 180 miljarder kanske också kan vara bra att känna till om man är finansminister. Vi hade en öppen arbetslöshet på 8 procent när vi tog över 1994 och den totala arbetslösheten var då 14 procent. Det kan vara bra att känna till som finansminister att det finns en sådan historia i detta land. Det var det vi ägnade oss åt den första tiden och som vi gjorde under de tolv åren för att se till att Sverige kom på fötter igen.

Sedan tar du upp detta med utanförskap. Ja, ni sopar ju med de föräldralediga också! Jag känner jättemånga föräldralediga mammor och pappor som inte alls känner sig utanför samhället. Men för att få till de där gigantiska siffrorna har ni ju sopat med alla som har någon typ av försäkring och som för tillfället inte arbetar. De kanske studerar och förkovrar sig eller är hemma med sina barn. De betraktar inte sig själva som stående utanför det här samhället.

Jag tycker till och med att det är en bra politik att vi kan se till att vi har en sådan välfärd att man kan göra något annat också och inte bara piskas till arbete hela tiden. Man kan inte skaffa sig en utbildning när man har blivit äldre om ni tar bort de möjligheterna. Ni vill ju piska tillbaka förtidspensionärerna till arbete. Jag tycker att det är bra att vi har en politik som gör att man kan varva både arbete, studier och att vara hemma med sina barn i sitt liv, och de som gör det ska inte betraktas av er som om de står utanför samhället. De är med i samhället, och de är med i samhällsuppbyggnaden.

När det gäller svaret att det skulle vara bra för kvinnorna med de hushållsnära tjänsterna har jag några frågor till Anders Borg. Vilka kvinnor är det? Är det den ensamstående kvinnan med tre barn som mycket väl skulle behöva ha en bra avlastning i hemmet som får den hjälpen av de hushållsnära tjänsterna? Är det den äldre pensionärskvinnan som har väldigt låg pension och som vårdar sin man i hemmet som får den avlastning hon så väl behöver med de hushållsnära tjänsterna? Eller är det den unga kvinnan som tillhör gruppen långtidsarbetslösa, som nu har ökat så radikalt under er tid i regeringen?

Jag tror jag vet svaret. Det är nej, nej och åter nej. För vilka kvinnor är det du tänker på när du säger att det här är bra för kvinnorna? Jo, det är kvinnan i karriären med ordnade förhållanden. Man har en familj, och man har två bra inkomster, men man vill inte ta fajten om jämställdheten i hemmet. Man vill köpa sig fri från den. Det är de kvinnorna du vurmar för, inte för de mest utsatta kvinnorna och inte heller för de kvinnor eller män som kanske kan få de här jobben. Jag förutsätter att du vill ha en jämställd arbetsmarknad. Jag förutsätter inte att du tror att det är enbart kvinnorna som ska ha sådana här lågavlönade jobb. Jag hoppas på att du kommer att jobba för att den arbetsmarknad som ska växa fram, som du

vurmar så för, ska innehålla lika många män och kvinnor i denna yrkeskategori, att det är välbetalda arbeten och att de har möjlighet till avancemang och till att göra karriär inom sitt yrke. Jag hoppas att du kan svara på det här i dag.

Jag tycker att det är tråkigt att du har en så snäv syn på kvinnorna att det bara är den där kvinnan i karriären som du vurmar för. Det finns så många andra kvinnor i det här samhället som faktiskt behöver ett stöd, och vi skulle behöva ha en annan typ av politik som utjämnar skillnaderna även mellan dessa kvinnor.

Anf. 13 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Finansministern hade behövt vara på det seminarium vi hade förra veckan – det hör jag. Nu är det så att försäkringsbolagen ju naturligtvis gillar det här förslaget. De ser ju fram emot den här utredningen – naturligtvis. Försäkringsbolagens främsta uppgift är ju att tjäna pengar till sina ägare. Det är ju alla andra som har svarat på remissen som är emot det. Försäkringsbolagen klarar sig säkert. Det är ju de som är i behov av en bil och är låginkomsttagare – vi kan lyfta fram kvinnorna här, som föregående talare gjorde – och som redan på grund av sitt arbete kan åsamkas en försämringskada som kan råka illa ut gentemot försäkringsbolagen, som då naturligtvis är den starkare parten i en sådan tvist, om den skulle uppstå. Det ser vi socialdemokrater som mycket beklagligt.

Jag hoppas också att finansministern svarar på de frågor som Monica Green ställde. Det är ju ändå så att man kan läsa i svaren från finansministern, inte bara svaret på den här interpellationen utan även från andra, att man bollar med procenttal när det gäller vilka som har fått mest och vilka som har fått minst av de skattesänkningar som nu är gjorda. När man då använder sig av procenttal vet ju alla vi som har en förkärlek för matematik och siffror att procenttal kan slå väldigt olika beroende på hur man använder dem. Jag tror att det är bättre att man använder reella tal när man gör de här jämförelserna.

Enligt de uppgifter vi får nu i uppföljningen av regeringens budget- och vårproposition är det ju den tiondel som tjänar mest som har fått mest. Därför tror jag att det kan vara intressant att lyssna på svaren.

Anf. 14 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! I valrörelsen sade Fredrik Reinfeldt, Anders Borg och andra borgerliga företrädare att det fanns en och en halv miljon människor som stod utanför arbetsmarknaden – som var arbetslösa i Sverige. När man kom fram till en och en halv miljon räknade man in sjukskrivna, föräldralediga, förtidspensionärer och många andra grupper som traditionellt inte anses vara arbetslösa, exempelvis förtidspensionärer. Men det var en och en halv miljon människor som bibringades uppfattningen att de – en och en halv miljon människor – nu skulle få jobb med en borgerlig regering. De skulle nu få bryta sitt utanförskap. I regeringens egna prognoser är det kanske ett par hundratusen av dem som kommer att få jobb under den här perioden fram till 2010. Det innebär att de en och en halv miljon människor som var utanförstående förra året kommer att vara 1,3 miljoner när mandatperioden är slut. Det visar att det inte var något värt, det där påståendet om att skaffa jobb till en och en halv miljon

människor, som Anders Borg, Reinfeldt och andra höll på med under valrörelsen.

Det är på samma sätt när Monica Green ställer frågan: Vad vill regeringen göra för dem som är mest utsatta i vårt samhälle, de som har de lägsta inkomsterna?

Då svarar regeringen via Anders Borg häpnadsväckande: Vi vill sänka förmögenhetsskatten!

Men det är ett par procent av Sveriges befolkning som betalar förmögenhetsskatt, och det är inte låginkomsttagare, det är inte arbetslösa och det är inte sjukpensionärer. Det är inte den typen av människor som vi socialdemokrater värnar om och som vi tycker att det är oerhört viktigt att vi kan stödja som betalar förmögenhetsskatt och som Anders Borg hjälper genom att avskaffa förmögenhetsskatten. Tvärtom är det så att de grupper som har låga inkomster kommer att drabbas av Anders Borgs politik. De får lägre ersättningar när de är sjuka och när de är arbetslösa. De ska betala kanske 50 procent mer för den begagnade bil de har, som kanske är ganska ålderstigen och inte har kostat många kronor, men det kanske är nödvändigt att ha en bil för att de ska kunna jobba över huvud taget. Nu ska Moderaterna lägga ut en extra trafikskatt, en särskild moderat trafikskatt, på alla landets bilister, motorcykelägare och andra trafikfordonsägare. Då säger Anders Borg: Vi gör det för miljöns skull.

Det var ett argument som var sent påkommet och som låter ihåligt. Är det någon som tror att Moderaterna gör någonting för miljöns skull över huvud taget? Framför allt är det väl så att man inte låter pengarna från den extra, moderata trafikskatten gå tillbaka till några miljöpolitiska åtgärder. Hade ni gjort det så hade jag möjligen förstått detta argument. Då hade ni sagt: Vi ska beskatta bilisterna lite extra, vi ska beskatta de ungdomar som har motorcyklar lite extra och vi ska använda pengarna till miljöåtgärder.

Då hade det funnits någon logik, Anders Borg. Men sanningen är ju att ni beskattar vanligt folks bilåkande och vanliga motorcyklister för att ta bort förmögenhetsskatten och för att kraftigt reducera fastighetsskatten, framför allt för dem med stora villor och med stora inkomster. Det blir som Monica Green säger: Ni vidgar klyftorna i Sverige, och det är en medveten politik.

Före valet sade ni – framför allt din partiledare, Fredrik Reinfeldt, sade före valet och försökte göra gällande att han skulle vara trovärdig: Varje krona som man sänker skatten är en krona mindre för att förbättra välfärden.

Då har ni på kort tid lyckats med konststycket att försämra välfärden med 60–70 miljarder kronor, för det är ungefär de skattesänkningar som ni nu har på gång under tiden framöver. Att sänka välfärden med 60–70 miljarder kronor – hade ni talat om det för väljarna på valdagen så hade du inte stått i den där talarstolen just nu. Då hade du suttit på botbänken, och dit ska du så fort som möjligt.

Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Låt mig göra några konstateranden här. Vi har ju gått till val på att förstärka kvaliteten i välfärden, förbättra kvaliteten i äldreomsorgen, öka valfriheten i sjukvården och höja kunskapsnivån i skolan samtidigt som vi vill sänka skatterna just genom att vi vill pressa tillbaka utanförskapet och strama åt en del av försäkringssystemen. Alla offentliga utgifter har inte samma effekter. En del har effekten att det lönar sig mindre att arbeta och att det blir färre som arbetar, och andra har effekten att det blir mer kunskap och större trygghet. Det är därför vi tycker att man ska sätta verksamheterna före transfereringarna när man prioriterar de offentliga utgifterna. Det är en genomgående linje i vår politik, och den kommer vi att hålla fast vid.

När det gäller klyftorna är det förvånande att man på socialdemokratiskt håll har bekymret med att inte kunna se kopplingen mellan sysselsättning, arbetslöshet och ekonomiska klyftor. Vi har haft ett långt socialdemokratiskt maktinnehav. Börskurserna har stigit. Reallönerna har inte stigit till närheten av detta. Fastighetspriserna har stigit. Klyftorna har vidgats.

En grundläggande orsak till detta är att alldeles för få människor är på arbetsmarknaden och alldeles för många står utanför. Vi kan diskutera exakt hur stort utanförskapet är, men det spelar egentligen ingen roll om vi definierar det som en miljon, över en miljon eller en och en halv miljon. Det vi kan konstatera är att väsentligt fler är arbetslösa i Sverige i dag än för ett par decennier sedan.

Vi kan gå tillbaka till 60- och 70-talen när vi hade en arbetslöshet på 1–2 procent utan att vi fick omedelbara inflationsproblem. Då hade vi betydligt färre personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Ett skäl till att det fungerar sämre i dag är att arbetsförmedlingarna har så många människor att ta hand om att de har svårt att ge bra individuell service. Vi har ett väsentligt högre antal sjukskrivna nu än då, och de är betydligt fler än i praktiskt taget varje jämförbart land. Dessutom har vi ett stigande antal förtidspensionärer.

Det är inte ett uttryck för att den svenska arbetsmarknaden fungerar lika bra som den gjort tidigare. Det är ett uttryck för att det finns en stark tendens till att människor som inte får plats på arbetsmarknaden ställs i ett utanförskap i något av de många transfereringssystemen. Uppgiften för regeringen, men också för oppositionen och för hela det svenska samhället, är att föra en diskussion om hur vi löser detta samhällsproblem.

Jag ska gärna ge Bosse Ringholm, Monica Green och Christin Hagberg en eloge för att Socialdemokraterna sanerade budgeten. Det var utomordentligt viktigt att vi fick stabilitet och god ordning på den. Vi hade också en bättre produktivitet utveckling under 90-talet än under 80-talet. Det gör att det blir ännu viktigare att fokusera på det som är det stora kvarvarande problemet, nämligen att alldeles för många människor står utanför arbetsmarknaden.

Vi kan diskutera exakt hur många de är. Jag tycker att det är en bra beskrivning att säga att över en miljon människor är beroende av olika sociala ersättningar. Omkring en och en halv miljon människor arbetar mindre än de skulle önska eller står helt utanför arbetsmarknaden. Det är väsentligt fler än 1965 eller 1970. Och det är väsentligt fler än i jämförbara länder.

När vi diskuterar inflation och räntor kan vi konstatera att i Danmark, Holland och Irland kan man köra runt med ungefär samma löneökningstakt som den vi har i Sverige men med en arbetslöshet som ligger 1–2 procentenheter lägre. Vi skulle kunna ha full sysselsättning i Sverige, precis som andra länder skulle kunna ha det, men då måste vi tillbaka till kärndiskussionen. Hur minskar vi utanförskapet och ökar sysselsättningen? Hela diskussionen om klyftor och om att hålla ihop samhället handlar i grunden om det. Och där har vi olika syn.

Regeringen för en aktiv politik för att öka sysselsättningen. Det går igen i allt vi gör att fler människor ska komma i arbete. Här har vi olika grundsyn.

Anf. 16 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Ja, vi har olika grundsyn, Anders Borg. Det är inte det ni gör. Ni har en politik där ni ger gåvor åt de rika. Ni har en politik som sänker fastighetsskatten för dem med de stora villorna. De med de små fastigheterna i mitt hemlän Skaraborg har ingen glädje av att ni döpt om fastighetsskatten till kommunal avgift; den är inte särskilt kommunal, men ni har bytt namn på den. De har inte någon glädje av den. De har heller inte någon glädje av förmögenhetsskattesänkningen och av de hushållsnära tjänster som Anders Borg så vurmar för och menar skulle vara bra för kvinnorna.

Nej, den typ av politik som ni bedriver handlar om att öka klyftorna. Det är en medveten politik – jag vet det. Du behöver inte stå här, Anders Borg, och försöka dölja det. Ni har själva sagt att skillnaderna måste vara större. Det måste vara större skillnad mellan att ha ett arbete och att vara sjuk. Det måste vara större skillnad mellan att vara arbetslös och ha ett arbete och mellan att vara frisk och vara sjuk. Det har ni själva sagt, för ni tror att om människor bara blir tillräckligt fattiga kommer de att hitta ett arbete. Vi har en annan syn.

Ni har möjlighet att genomföra en bra politik eftersom det går bra för Sverige just nu, men ni tar inte vara på den möjligheten. I stället genomför ni en politik som är orättvis, oansvarig och omodern. Av det skälet vidgas klyftorna i samhället. Det kallar jag för blå skatteväxling; ni ger till dem som skulle kunna vara med och bidra. Det betyder att en tiondel av landets befolkning, den tiondel som är rikast, får hälften av alla de skattesänkningar som ni nu genomför. Det ger ni till dem. Ni skulle kunna göra tvärtom.

Dessutom är det märkligt att höra Anders Borg drömma sig tillbaka till den socialdemokratiska tiden på 60-talet, att det var det optimala, för då arbetade fler. Jag märker tydligt att han inte vill tillbaka till den borgerliga regeringstiden 1991–1994. Det var ju då som arbetslösheten var 8 procent. Det var då den var dubbelt så hög som den är nu. Det var också då vi hade de gigantiska budgetunderskotten.

Anf. 17 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Jag kan fylla på historieundervisningen. 1991–1994, när vi senast hade en borgerlig regering, var arbetslösheten dubbelt så hög som i dag. Då var antalet personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder dubbelt så många som i dag. Då sjönk sysselsättningen, statsskulden expanderade våldsamt och vi fick problem som det tog tio år att reda ut. Jag hoppas att Anders Borg inte kommer att vara lika duktig under den här perioden, så att vi socialdemokrater efter 2010 inte ska behöva ta itu med en ny budgetsanering på samma sätt som 1994 och åren därefter.

Anders Borg sade i valrörelsen, och säger även nu, att det finns en och en halv miljon människor som står utanför arbetsmarknaden, som är arbetslösa. Sedan konstaterar den nuvarande regeringen att ett par hundratusen av dessa kommer att få jobb fram till 2010. Men då kommer fortfarande 1,3 miljoner att stå utanför arbetsmarknaden. Vad har de uppnått? Inte särskilt mycket.

I ett avseende har de dock uppnått mycket, nämligen att de som är fattiga i dag kommer att vara ännu fattigare 2010. De som är sjuka och arbetslösa har fått ännu lägre inkomster och en ännu svårare situation. Inte minst får ungdomar ännu större hinder när det gäller att komma in på arbetsmarknaden. Och alla bilister och alla som har motorcykel ska betala en extra moderat skatt för att finansiera slopad förmögenhetsskatt och den minskade fastighetsskatten på de stora villorna.

Nej, Anders Borg, det håller inte att säga att ni ska skapa en och en halv miljon jobb och det sedan visar sig att det inte blev några en och en halv miljon jobb. Det blev på sin höjd 0,2 miljoner jobb. Det är fortfarande 1,3 miljoner som står utanför. Priset för att ett par hundratusen ska få jobb är att alla de som redan har låga inkomster, det gäller inte minst ungdomar, ska bli ännu fattigare. Det är en ganska trist, moderat politik.

Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Det blir tydligt i den här debatten att det finns en grundläggande skillnad i politiken. Vi i regeringen står för ett alternativ där det ska löna sig att arbeta, bli enklare att anställa och mer attraktivt att starta företag. Det är en politik som leder till att sysselsättningen ökar, arbetslösheten minskar och utanförskapet minskar.

Bosse Ringholm säger att det handlar om ett par hundratusen som ska få arbete. Ja, förhoppningsvis får vi fortsätta ett par mandatperioder, och då skapar vi ett par hundratusen arbeten per gång. Till slut är vi tillbaka på en arbetslöshetsnivå och sysselsättning som kan betraktas som full sysselsättning. Det är uppgiften.

Man kan naturligtvis diskutera omfattningen av utanförskapet, men jag är förvånad över att Socialdemokraterna av alla partier inte ser kampen mot utanförskapet som sin grundläggande uppgift. Vi får i debatt efter debatt höra kraftfull kritik mot regeringen, men det ges knappast några egna alternativ.

Om man ska ta diskussionen på allvar blir det ett närmast gigantiskt hål i den socialdemokratiska budgeten. Först och främst ska a-kassan naturligtvis återställas till 80 procent. Det kostar 4–5 miljarder om man även ska uppfylla det gamla löftet om taket. Sedan ska man förändra a-kasseavgiften. Det kostar 10 miljarder. Därefter, antyds det, ska avdragsrätten för fackföreningsavgifterna återinföras. Det kostar 3–3 ½ miljard.

Vidare ska trafikförsäkringsskatten försvinna och jobbvadraget utvidgas till alla pensionärer, att även gälla pensionsinkomster. Det är en explosion av löften som implicit ligger i det socialdemokratiska budskapet. Allt ska bli bättre, och ingenting kostar det.

Det är emellertid inte så politiken fungerar. Politik handlar om att prioritera, om att gå till val på sådant som man är beredd att genomföra även när det blåser. Här har vi varit tydliga. Det ska löna sig att arbeta, det ska bli enklare att anställa, och det ska bli mer attraktivt att driva företag eftersom vi måste återupprätta full sysselsättning i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2006/07:485 om konjunkturpolitik

Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Bosse Ringholm frågar mig för det första vad skälet är till att jag har övergett principen om att alla ökade utgifter och sänkta skatter inte längre ska finansieras, för det andra vilken ekonomisk forskning – och vilka forskare – regeringen lutar sig emot när den i brinnande högkonjunktur bedriver en extremt expansiv finanspolitik.

Låt mig börja med att säga att regeringen inte övergett principen om att reformer endast ska genomföras om det offentligfinansiella och ekonomiska läget så tillåter. Sparandet under perioden 2007–2010 uppgår i genomsnitt till 2,5 procent av bnp. Mot slutet av mandatperioden ligger överskottet på över 3 procent av bnp. Det är det största överskottet på ett decennium. Rensar man bort konjunkturreffekterna uppgår det så kallade strukturella sparandet till 2,3 procent av bnp under samma period. Det tycker jag är en ansvarsfull och väl avvägd politik.

När det gäller Bosse Ringholms andra fråga kan vi konstatera att resursutnyttjandet på arbetsmarknaden börjar bli något ansträngt. Problemet är dock inte överhängande, men det understryker på ett tydligt sätt vikten av att politiken fortsätter att vara inriktad på att få ut fler på arbetsmarknaden och förhindra att bristsituationer uppstår. Den inriktningen tror jag finner stöd bland såväl politiker som forskare.

De reformer som regeringen har genomfört och aviserat i budget- och vårpropositionen väntas medföra att sysselsättningen varaktigt ökar med 70 000 personer eller 1,6 procent. Svensk ekonomi fungerar alltså bättre och kan växa snabbare, och fler kan få arbete utan att priserna riskerar att ta fart. Regeringen är inte ensam om att göra bedömningen att förbättringarna är i denna storleksordning. Exempelvis gör Konjunkturinstitutet en liknande bedömning av effekterna.

I dag har vi en av de lägsta inflationstakterna i Europa och lägre styrrentor än de flesta jämförbara länder, till exempel USA, euroområdet och Storbritannien, detta trots en rekordhög tillväxt. Regeringens politik ska bidra till att svensk ekonomi fortsätter att utvecklas gynnsamt.

Anf. 20 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Tack, Anders Borg, för ett uppenbarligen felaktigt svar på min första fråga. Tack för ett uteblivet svar på min andra fråga.

Min första fråga till Anders Borg var varför inte regeringen finansierar alla sina skattesänkningar. Regeringen har ju erkänt att den slopade förmögenhetsskatten finansieras bara till en tredjedel. Ändå står Anders Borg här och säger att man finansierar alltihop. Regeringen kan inte ha en uppfattning ena dagen och en annan uppfattning en annan dag. Jo, förresten, det kanske regeringen kan ha – i varje fall nuvarande regering.

Ni har inte finansierat den slopade förmögenhetsskatten fullt ut. Det har Anders Borg erkänt. Jag kan ta fram citat, från både Anders Borg och andra, som belägger att ni inte finansierar förmögenhetsskatteslopanDET fullt ut. Men sedan säger Anders Borg att vi har ett stort offentligfinansiellt överskott i vår ekonomi, som gör att vi kan bränna av massor av skattesänkningar.

Anders Borg borde kanske lära lite grann av det som hände i Europa runt 2000–2001, då vi hade den senaste högkonjunkturen. Då fanns det ett antal borgerliga finansministrar i Frankrike, Italien och andra länder som sade: Oj, vi har ett finansiellt överskott! Vi sänker skatterna. Det ökar säkert jobben i oerhört stor utsträckning.

Det var de länderna som sedan gick på knä och fick de största ekonomiska problemen åren efteråt. De sänkte skatterna och knäckte den offentligfinansiella ekonomin. De offentliga finanserna blev klart sämre. De hade inga muskler kvar när lågkonjunkturen kom, ingenting att möta den med.

Det är en lektion som i varje fall det borgerliga Europa lärde sig, tror jag, i början på 2000-talet. Men det tycks inte ingå i Anders Borgs kunskapsarsenal. Det är lite pinsamt att Anders Borg inte kan ta till sig denna enkla kunskap. Och det är lite pinsamt att han står här och förnekar det som tidigare sagts och säger att regeringen finansierar alla sina skattesänkningar, när regeringen uppenbarligen själv i sitt förslag om förmögenhetsskatten säger att det bara är en tredjedel som finansieras. Jag tar detta enda exempel; det finns många fler.

Min andra fråga ställde jag mot bakgrund av att Anders Borg ofta hänvisar till den ekonomiska forskningen. Ibland får jag intrycket att Anders Borg egentligen inte vill vara finansminister utan ekonomisk expert, därför att det är mycket viktigare att vara ekonomisk expert än att vara finansminister. Den ekonomiska expertisen och den ekonomiska forskningen har svar på alla frågor. Han tycker att det är viktigt att hänvisa till ekonomiska forskare och forskningen som sådan.

Jag har ställt frågan var i den ekonomiska forskningen och litteraturen och av vilka forskare det sägs att man ska ha den mest expansiva finanspolitiken när man har högkonjunktur. Jag har inte läst 20 poäng national-ekonomi, men det har väl Anders Borg gjort, kanske till och med 40 och ännu fler poäng. Grundläggande i alla nationalekonomiska studier är att man ska vara något återhållsam när det är högkonjunktur och ekonomin går på högvarv.

Anders Borg gör precis tvärtom. Nej, inte Anders Borg – regeringen gör tvärtom. Jag är inte säker på att Anders Borg gillar det regeringen gör, för Anders Borg som ekonom kanske borde inse att man inte ska bränna i väg skattesänkningar och vräka ut ännu mer pengar när ekonomin går på högvarv. Då får man till resultat precis det som Finansdepartementet och regeringen nu tvingas erkänna i vårbudgeten: ökad inflation, högre räntor och högre tryck på arbetsmarknaden. Risken är natur-

ligtvis att det ganska snart slår över i en försämrad ekonomi längre fram under mandatperioden. Då står Anders Borg där utan de där resurserna som han redan har bränt på olika skattesänkningar.

Jag tolkar det uteblivna svaret som att det inte finns någon ekonomisk forskning som Anders Borg vill åberopa till stöd för sin expansiva ekonomiska finanspolitik i dagens högkonjunktur.

Anf. 21 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Återigen kan man inte låta bli att reagera på interpellationssvaret. Denna gång gäller det svaret till Bosse Ringholm om konjunkturpolitiken. Finansministern lyfter fram resursutnyttjandet på arbetsmarknaden. Han säger att det börjar bli ansträngt och att vi måste få ut fler på arbetsmarknaden.

Jag tycker att regeringens politik slutar att hänga ihop. Man drar ned på arbetsmarknadsutbildningen samtidigt som många företag säger att de behöver anställa men har svårt att hitta någon som passar rent utbildningsmässigt. Dessutom har vi många arbetslösa som kanske är lite äldre och långtidsarbetslösa som har åsamkats arbetsskador i sitt forna jobb och har svårt att hitta ett arbete som passar dem som så att säga är lediga.

Jag tycker att det känns lite knepigt när man pratar om konjunkturpolitiken och säger att det går väldigt bra just nu och så vidare, för samtidigt stoppar man folk från att vidareutvecklas och vidareutbilda sig så att de passar för de nya jobb som finns. Jag tycker att det känns mycket märkligt, och jag hoppas att finansministern kan svara på hur man får det att gå ihop. Det är inte bara så, hoppas jag, att man vill ha ut folk i låglönejobb. Man vill nog också att företagen ska ha anställda som har en bra utbildning och en bra kompetens och som passar för vad som söks på arbetsmarknaden.

Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Låt oss börja med att konstatera hur socialdemokrater under de gångna åren har hanterat frågan om finansierade och ofinansierade utgiftsökningar och skattesänkningar. Inte minst i en diskussion med Bosse Ringholm är det relevant, eftersom Bosse Ringholm i sin roll som finansminister var med om att genomföra mycket omfattande ofinansierade skattesänkningar och ofinansierade utgiftsökningar.

Konjunkturinstitutet har presenterat siffror som har uppdaterats av riksdagens utredningstjänst och visar att det i runda tal handlade om i genomsnitt 30 miljarder i ofinansierade utgifter och skattesänkningar. Det handlade om kompensation för egenavgifter, avskaffad arvs- och gåvoskatt och en lång rad andra saker.

Jag skulle naturligtvis i den här talarstolen kunna stå och läsa upp relevanta avsnitt ur de många budgetpropositioner som Bosse Ringholm har lämnat till riksdagen, där det här resonemanget finns med på många platser. Det finns till och med i några av de senare resonemang där man pratar om att man vill spåda på efterfrågan, trots att resursutnyttjandet stiger, med argumentet att arbetslösheten annars riskerar att permanentas på en hög nivå. Det finns också resonemang om att man varaktigt måste höja sysselsättningsnivån och så vidare.

Det grundläggande i en offentlig ekonomi – det vet Bosse Ringholm väl – är att vi upprätthåller våra sparandemål, att vi ser till att vi har överskott i de offentliga finanserna och att vi driver en finanspolitik som bidrar till att vi stabiliserar ekonomin. Det gör regeringen. Vi har mycket högt ställda krav på ansvar när det gäller offentliga finanser.

Det finns en eller två regeringar i Europa som har större överskott i de offentliga finanserna än vad den nuvarande regeringen har. Det blir, som sagt, de största överskotten under en tioårsperiod vi har att se fram emot om sparandeprognooserna håller i sig.

När det gäller resursutnyttjandet är den avgörande frågan naturligtvis hur mycket vi kan lägga om politiken så att det lönar sig bättre att arbeta, så att det blir fler som vill vara på arbetsmarknaden, fler som aktivt söker arbeten, fler som är beredda att vara med och möta det stigande utbud av jobb som nu kommer när företagen efterfrågar personal. Här har vi olika syn.

Christin Hagberg nämner arbetsmarknadspolitiken. Den ska utvidgas nu när det är högkonjunktur. Då kan man möjligtvis tro att den ska dras ned när det är lågkonjunktur. Men så är det inte. I den socialdemokratiska världen ska alltid arbetsmarknadspolitiken utvidgas. När det är lågkonjunktur ska man bygga ut den, och när det är högkonjunktur ska man bygga ut den. Det blir naturligtvis en omöjlig politik.

Det är också en sak som forskare, om jag får hänvisa till dem, många gånger har konstaterat. När människor går in i arbetsmarknadsutbildningar söker de färre jobb. Det är färre som är med och söker arbetena, och då försämras resursutnyttjandet. De utbildningar som arbetsmarknadspolitiken tillhandahåller har ofta visat sig inte vara ett bra sätt att möta flaskhalsar på arbetsmarknaden. De har snarare ofta varit ett sätt att omkvalificera sig för en ny kontantersättningsperiod än ett sätt att få ett nytt arbete.

Det kan vi naturligtvis beklaga, och vi skulle kunna hoppas att vi nu kan göra om Ams. Men vi har en lång erfarenhet av arbetsmarknadspolitik i Sverige, och den är rätt tydligt sådan att det är effektivare och lönar sig bättre att arbeta, att det blir enklare att anställa och mer attraktivt att driva företag. Det är den samlade politiken för en högre sysselsättning som regeringen står för. Den ska naturligtvis drivas under en tydlig restriktion att vi ska ha ett högt offentligt sparande.

Det är här som vår politik framträder i sin tydlighet. Vi prioriterar sysselsättningen, bland annat därför att det är viktigt att hålla ihop samhället, bland annat därför att det är så man bygger ett samhälle med små klyftor. Det är den entydiga inriktningen. Det ska löna sig bättre att arbeta. Det ska bli mer attraktivt att anställa. Det ska bli mer attraktivt att starta företag. Det är en politik som steg för steg tar oss tillbaka mot full sysselsättning.

Anf. 23 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Den nya borgerliga regeringen ärvde ett stort överskott i de offentliga finanserna av den tidigare socialdemokratiska regeringens ekonomiska politik. Det är riktigt. Det var naturligtvis en väldig fördel för den borgerliga regeringen att ta över en välskött svensk samhällsekonomi.

Det var annorlunda 1994, när Socialdemokraterna tog över en ekonomi i kaos efter de borgerliga. På den tiden var statsskulden över 80 procent av bruttonationalprodukten, och den här gången var den hälften. Då var det underskott i de offentliga finanserna, och nu var det överskott.

Men det överskott i de offentliga finanserna som finns just nu under en god konjunktur är inte evigt, Anders Borg. Det kan man fördärva på kort sikt. Med lite mer energi och fortsatta skattesänkningar kan det här överskottet i de offentliga finanserna snart vara ett minne blott.

När konjunkturen vänder står Anders Borg och den borgerliga regeringen där utan någon form av resurser, utan någon form av insatser för att stärka de arbetslösas möjligheter att få jobb, få sysselsättning och få utbildning, därför att man redan har använt pengarna till stora skattesänkningar för dem som egentligen inte behöver skattesänkningar, som redan har en god inkomst och en god förmögenhet. Man hade inte behövt vare sig slopa förmögenhetsskatten eller göra de här stora, kraftiga skattesänkningarna för dem med de allra högsta inkomsterna.

Det där var en läxa som Europa fick lära sig i början på 2000-talet. De länder som då gjorde som Anders Borg och den moderatledda regeringen Reinfeldt nu gör kom sämst ut ur konjunktursvackan. Det tycks inte Anders Borg och den nuvarande borgerliga regeringen bekymra sig om, att det där tricket är gjort en gång och har misslyckats. Ändå försöker man göra om tricket, och man vill uppenbarligen misslyckas en gång till.

Socialdemokraterna lämnade över inte bara ett stort överskott i de offentliga finanserna utan också 300 000 fler människor i arbete, Anders Borg, jämfört med det vi tog över 1994 efter den dåvarande borgerliga regeringen. Det var 300 000 fler människor i arbete. Utan att vi hade sänkt standarden för förtidspensionärer, sjuka, arbetslösa och föräldralösa och utan att vi hade infört en särskild straffskatt för bilister lyckades vi få 300 000 fler människor i arbete jämfört med när vi tog över från de borgerliga i början på 90-talet.

Ni ska åstadkomma ett par hundratusen jobb under den här perioden, säger ni. Men det är till priset av att ni föröder de offentliga finanserna tidigt, även under högkonjunkturen. Det finns ingenting kvar att möta med i ett senare läge.

Det är generande, Anders Borg, som ofta hänvisar till den ekonomiska forskningen. Vilken typ av ekonomisk forskning säger att när det är högkonjunktur ska man driva den mest expansiva ekonomiska politiken? I vilken lärobok står det, Anders Borg? Vilket nationalekonomiskt seminarium har Anders Borg varit på där de har lärt ut att man ska bränna på så mycket som möjligt i form av utgifter och skattesänkningar när det är högkonjunktur, att det är den bästa konjunkturpolitiken? Vad fick man för betyg på det ekonomiska seminariet, Anders Borg, där de kom fram till den slutsatsen?

Det är generande att ha en regering som går in i en ekonomisk politik som är prövad i Europa och som har misslyckats, men som dessutom – jag vill upprepa det en gång till – gör det till priset av det jag tycker är förödande, att de arbetslösa och de som har lägst inkomst i samhället ska tryckas ned än en gång ytterligare i botten och klyftorna ska bli ännu större.

Vi socialdemokrater åstadkom 300 000 nya jobb utan att trycka ned de arbetslösa, sjuka och förtidspensionerade på det sätt som ni nu gör.

Prot. 2006/07:106
14 maj

Anf. 24 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Finansministerns svar till mig var tydligt: Räkna inte med att få någon kompetensutveckling! Ta ett låglönejobb i stället!

Jag vet många i min ålder, snart 50 år, som kanske inte har den högre utbildning som många i finansministerns ålder har fått och som blir arbetslösa till följd av en strukturförändring på arbetsmarknaden. Jag känner många som är i den situationen. Det handlar inte om att utvidga arbetsmarknadspolitiken utan om att se till att folk får den kompetens som behövs för de jobb som företagen söker i dag.

Jag tycker att det är en konstig inställning till hur människor ska klara sin försörjning. Ut och jobba! Ta vilket jobb som helst! Det kan vara bra i vissa lägen, men det känns mer stimulerande om man har ett jobb som man känner att man har fått en bra utbildning för och där man utvecklas. Det är då vi för Sverige framåt. Det är inte när man säger ”gå ut och ta vilket jobb som helst”, utan det är att se till att folk får jobb som de har utbildning för och där man känner att det är tillfredsställande att jobba.

Många äldre arbetslösa kände verkligen att de fick en utbildning, kom ut i arbetslivet och fick en ny chans när vi satsade på Kunskapslyftet på 90-talet. Det är det som det handlar om. Det handlar inte om att gömma några personer i en statistik som man tycker är felaktig.

Anf. 25 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Du har gjort dig känd, Anders Borg, för att gilla siffror och statistik och forskning. Men man undrar lite vad som är bra med det du står för, när du ger gåvor till de rika och inte ger någonting till de fattiga.

Era samlade skattesänkningar är historiska. Mellan 2006 och 2007 minskar skatteintäkterna med 65 miljarder kronor, och det är på så sätt som ekonomin i den offentliga sektorn långsiktigt undergrävs.

Det går ju an nu, när det är goda tider. Det går an när det är tillväxt i samhället, med den goda ekonomi som vi lade grunden för. Men hur gör ni när konjunkturen vänder, Anders Borg?

Regeringens politik, din politik som du står för, är ekonomiskt oansvarig – att mitt under brinnande högkonjunktur genomföra en expansiv finanspolitik. Totalt uppgår ofinansierade skattesänkningar och utgiftsökningar i vårpropositionen till 13 miljarder kronor.

Dessutom står du här och säger att det inte är bra att människor går i arbetsmarknadspolitiska utbildningar, att det är bättre att de är öppet arbetslösa för då ska de ta de där låglönejobben som du är ute efter att pressa fram.

Du säger också att du inte ska göra något för de långtidsarbetslösa ungdomarna, som har ökat i antal från 2 300 till 10 000 bara under den korta tid som ni har regerat.

Anders Borg säger att det inte är bra med arbetsmarknadspolitiska program. Det är fult med åtgärder, tycker ni. Det är bättre att folk är öppet arbetslösa, så att de inte tar tillfället i akt att förkovra sig medan de är arbetslösa.

Svar på
interpellationer

Jag vill ta ett exempel. Byggsoft i Skövde utbildar byggarbetare. De får faktiskt jobb efter sin utbildning. Byggsoft har varit mycket framgångsrikt. Även om du har läst i dina siffror att människor inte får jobb vet jag att människor som har gått på Byggsoft får jobb. Dessa människor behövs just nu. Det behövs golvläggare, kakelläggare, snickare och andra tjejer och killar i byggbranschen.

Nu får Byggsoft i Skövde, som är ett privat företag – du gillar ju privata företag, Anders Borg – inga uppdrag längre av vare sig komvux eller arbetsförmedlingen. Ni har minskat komvux med en tredjedel i hela landet, så där kan man inte lägga ut några uppdrag på Byggsoft längre.

För innevarande år har arbetsförmedlingen plötsligt fått dra in på alla typer av åtgärder eftersom de åtgärder som ni nu har lagt fram inte är finansierade. Då måste arbetsförmedlingen dra ned på alla de åtgärder som de har för innevarande år.

Jag tycker inte att detta är en bra politik. Man sätter tvärstopp för alla de utbildningar som behövs i dag. Ni stoppar de arbetsmarknadspolitiska programmen bara för att ni tycker att det är fult att människor går i åtgärder. Ni tycker att det är bättre att de är öppet arbetslösa. För mig går detta inte ihop. Jag tycker att det är oansvarigt mot de människor som faktiskt vill göra en insats och använda sin tid som arbetslösa till att skaffa sig en utbildning. Ni hanterar dem oansvarigt. Det är oansvarigt både mot människorna och mot de offentliga finanserna, som nu inte kommer att gå ihop om några år.

Jag har också en direkt fråga. Det gäller den fördelningspolitiska analysen. Hur tror du att den kommer att se ut i budgetpropositionen 2008? Kommer ni alls att ha någon sådan analys, eller kommer ni att ta bort analysen om det visar sig att det blir ett så stort utfall för de allra rikaste? Hur tror du att den fördelningspolitiska analysen kommer att se ut?

Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Låt oss börja med att konstatera att vi har stärkt det finansiella sparandet kraftigt för 2007–2008 jämfört med de prognoser som den gamla regeringen lämnade efter sig. Om man säger att vi har ärvt ett stort överskott ska man komma ihåg att vi därefter har förstärkt överskottet kraftigt. Det handlar om ett finansiellt sparande på ungefär 1 procent i de tidigare prognoserna. Nu ligger vi på ungefär 3 procent om man mäter på samma sätt. Det är alltså en mycket kraftig förstärkning av det finansiella sparandet.

Detta är en viktig politisk prioritering. Ska vi ha stabila offentliga finanser, stabil välfärd och bra villkor för produktion och företagande i Sverige måste vi varje år kämpa för att klara av ett bra sparande. När jag hör Bosse Ringholm med något av längtan i rösten säga att de stora överskotten ska bli ett minne blott under den borgerliga regeringen måste jag göra honom djupt besviken. När vi 2014 eller 2018 lämnar ifrån oss ansvaret kommer vi att kunna lämna ifrån oss lika stora överskott som vi fick ta över när vi gick in, eller förhoppningsvis ännu större.

Resonemanget haltar. Man säger att den här regeringen blåser på så mycket som möjligt. Men när vi tittar på det socialdemokratiska alternativet ser vi att a-kassan ska höjas, a-kasseavgiften ska sänkas, avdragsrätten för fackföreningsavgifter ska återinföras, trafikförsäkringsskatten ska sänkas, jobbvadraget ska utvidgas till äldre och Amspolitiken ska utvid-

gas. Om man får tro det socialdemokratiska alternativet finns det utrymme för tiotals och tjugotals miljarder i ökade offentliga utgifter som direkt skulle stimulera konsumtionen.

Det finns inga ekonomiska modeller där en kraftig utvidgning av Ams, en mycket kraftig höjning av arbetslöshetsförsäkringen och en ökning av den privata konsumtionen genom en utvidgning av jobbavdraget inte skulle leda till ett stigande resursutnyttjande och på sikt en väsentligt sämre sysselsättningsutveckling. Det är precis detta vi skulle få se.

När det gäller Christin Hagbergs synpunkter på Ams vill jag försvara den gamla socialdemokratiska regeringen. Det har under en lång tid funnits en tendens mot att man skalar ned prioriteringen av de arbetsmarknadspolitiska utbildningarna och i stället prioriterar anställningsstöd. Det är en erfarenhet av att de som deltar i åtgärderna söker ungefär hälften så många jobb – ett par tre färre i veckan. Mycket talar för att sannolikheten för att man ska få behålla ett jobb inte förbättras särskilt mycket av att man deltar i till exempel ett kunskapslyft.

Att i det här läget, i en stark konjunktur, bygga ut en arbetsmarknadspolitik är inget jag tror på. Man kan hamna i situationer med en svag efterfrågan, där olika typer av beredskapsarbeten eller utbildningar kan vara bra för att det är ett alternativ till att människor helt befinner sig i arbetslöshet. Men jag tror inte på att göra det i en högkonjunktur.

Här ser vi att socialdemokratin och den borgerliga alliansen är två skilda läger. Socialdemokraterna vill förneka att vi har några samhällsproblem i Sverige. Trots att man misslyckades i valrörelsen vill man upprepa detta. Det finns inget utanförskap, säger man. Arbetslösheten är inte högre än den var för 30 år sedan, säger man, och vi har inte fler i för-tidspension eller ett utanförskap som också har spridit sig till sjukförsäkringar som också har ett tydligt inslag av arbetsmarknadspolitik. I stället skäller man på oss.

Monica Green tar upp den öppna arbetslösheten. Den omfattar i dag 38 000 färre än för ett år sedan. Det är naturligtvis delvis ett resultat av den tidigare socialdemokratiska regeringen, delvis ett resultat av konjunkturen och delvis ett resultat av det vi gör.

Vi är beredda att gå vidare och arbeta för att fler människor ska komma i arbete. Socialdemokraterna vill inte ompröva någonting utan fortsätta med utgifter och skattesänkningar i en högkonjunktur. Där har vi en grundläggande skillnad.

Vi står för en politik med full sysselsättning. Socialdemokraterna står för en politik som på sikt leder till stigande klyftor.

Anf. 27 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Det är bra att Anders Borg nu erkänner att den moderatledda regeringen tog över ett mycket stort överskott i de offentliga finanserna från den tidigare socialdemokratiska regeringen. Det blev till och med ett större överskott än den tidigare regeringen hade prognostiserat. Skälet till att det blev ett större överskott och att det nu till och med är ett växande överskott är att fler människor har kommit i arbete – till och med fler än vi socialdemokrater i valrörelsen sade att det skulle bli när de nya jobben kom. När vi sade att de nya jobben kommer uppfattades det

som skryt, men det visade sig att det har överträffats med råge. Det är därför det har blivit överskott i de offentliga finanserna.

Hotet mot överskottet är Anders Borg och den moderatledda regeringen. Om man sänker skatter med 65 miljarder kronor ökar väl inte det offentliga överskottet? Det minskar det offentliga överskottet. Det minskar möjligheten att när konjunkturen vänder ha någon ekonomisk potential att kunna möta konjunktur nedgången.

Jag har ställt frågan vilken ekonomisk forskning och vilka ekonomiska teorier det finns som säger att vi när vi har en stark högkonjunktur ytterligare ska öka tempot i högkonjunkturen via skattesänkningar. Anders Borg blir mig svaret skyldig. Han har ingen sådan forskning att hänvisa till.

Att jag är orolig beror på att ekonomin riskerar att komma i olag om man har en högkonjunktur och sedan späder på med ytterligare insatser. Det är bra med högkonjunktur och snabb omsättning på arbetsmarknaden, för det ger många chansen att komma in i jobb. Men det får inte komma i olag. Man kan inte brassa på hur mycket som helst, för då går det helt enkelt över styr.

Det är bra att köra fort, men inte för fort. Det måste man försöka inse. Det kan leda till att vi kommer tillbaka till det ekonomiska klimat vi hade för tio år sedan.

Anf. 28 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Visst är det skillnad, Anders Borg. Det håller jag med om. Ni har en annan syn när det gäller hur man ska hantera ekonomin och människorna i det här landet.

Vi vill minska klyftorna och se till att folk kommer i arbete. Ni vill öka klyftorna och trumma fram låglönejobb. Det finns citat från Anders Borg där han uttrycker det så att det är låglönejobben som ska fram och att det på det sättet ska bli större klyftor.

Du talar inte om klyftor utan om incitament. Det är ett mycket finare ord. Incitamenten måste öka, säger du, men det betyder att klyftorna måste öka. Du brukar använda dig av de orden för att människor inte ska märka den politik som ni just nu genomför.

Du säger att ni vurmar för de öppet arbetslösa. Ni gör det inte för de unga i alla fall, inte för de långtidsarbetslösa unga. De har ju ökat från 2 300 till 10 000 på den här korta tiden. Jag undrar vad ni tänker göra för dem.

Dessutom har du fortfarande inte svarat på min fråga om ni kommer att ha en fördelningspolitisk analys i samband med budgetpropositionen 2008. Kommer ni att ta bort den om ni ser att det blir för stora skillnader i samhället? Är det så att ni inte vill berätta om det?

Vi sade under hela valrörelsen, precis som Bosse Ringholm sade, att jobben kommer att komma. Då påstod ni att det bara var dumt prat och att jobben skulle komma om ni tog över. Nu håvar ni in det som vi har åstadkommit genom ordning och reda i ekonomin. Vi såg till att det var ett gott företagsklimat. Vi har jobbat med det under en lång tid, och vi har sett till att människor kommer i arbete. De jobben strömmar till just nu. Det är tack vare socialdemokratisk politik. Och det kommer ni inte att kunna leva på hur länge som helst. Rätt vad det är kommer ni att uppleva en lågkonjunktur. Då undrar jag vad du gör.

Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Jag ska gärna ge Socialdemokraterna och Bosse Ringholm ett erkännande i så måtto att man har lämnat efter sig offentliga finanser i god ordning. Jag förstår naturligtvis att Bosse Ringholm har ägnat många nätter och kvällar åt att kämpa för att upprätthålla det resultatet, och det ska han naturligtvis ha ett erkännande för.

Men om nu allt vi gör är så ansvarslost och allting handlar om stora ofinansierade skattesänkningar väcks ju ändå frågan: Hur kan överskotten vara så väsentligt mycket större nu än vad de var när Socialdemokraterna gjorde prognoser för samma år? Jag förstår att en del av det beror på en starkare tillväxt och en del andra saker. Men om nu regeringens politik handlar om att bränna på med allting som över huvud taget är möjligt, om jag nu rätt återger vad Bosse Ringholm tidigare sade, är det ändå märkligt att överskotten samtidigt blir större än vad Socialdemokraterna ansåg var ansvarsfullt och vad de ansåg var höjden av ekonomisk vishet. Jag skulle säga att vi för en mycket ansvarsfull ekonomisk politik.

Det andra som gör mig konfunderad är hur hotet mot överskotten skulle kunna minska genom att man höjer a-kassan, tar upp taket till tio basbelopp, återställer sjukförsäkringen, lägger 10 miljarder på Ams – eller vi vet inte riktigt hur mycket det är för tabellerna är inte direkt tydliga i det socialdemokratiska budgetalternativet – och tar bort trafikförsäkringspremien. Om det handlar om 20 miljarder eller 30 miljarder i ökade utgifter med Socialdemokraterna vet vi inte, men det är klart att det är ett hot mot överskottet att Socialdemokraterna driver en överbudspolitik i opposition.

Sedan undrar Monica Green om fördelningen. Ja, det är här vi inte riktigt når varandra, känner jag. När vi ökar sysselsättningen får vi en bättre fördelning. När ni missköter sysselsättningen får vi en sämre fördelning. Det är naturligtvis det valrörelsen 2010 ska handla om. Vår politik ska då ha minskat inkomstskillnaderna genom att fler människor är på arbetsmarknaden och arbetslösheten har minskat. Det kommer vi att ha olika syn på. Det är nog ofrånkomligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2006/07:489 om förmögenhetsskatt och amnesti

Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Lars Johansson har frågat mig om regeringen i sin proposition om avskaffandet av förmögenhetsskatten förbereder en skatteamnesti för förmögenheter som tas hem till Sverige.

Skatteamnesti är ett främmande inslag i svensk rättstradition. Amnesti i samband med ett avskaffande av förmögenhetsskatten innebär att de personer som kringgått skatten genom att flytta förmögenheter utomlands skulle befrias från förmögenhetsskatt och kanske även skatt på kapital- och arbetsinkomster i efterhand. Dessa personer skulle således gynnas jämfört med dem som betalat den skatt som beslutats av riksdagen.

Det är mycket viktigt att det svenska skattesystemet slår vakt om en rättvisa i beskattningen. De skattskyldiga ska kunna känna sig säkra på

att de regler som riksdagen beslutat också gäller lika för alla. En skatteamnesti riskerar att uppfattas som orättvis och stötande av dem som följt reglerna i alla år till förmån för dem som gömt undan sina skattepliktiga tillgångar.

Erfarenheter från länder som har infört amnesti visar att utfallet är varierande. Internationella erfarenheter visar emellertid att de vinster som kan uppkomma av en amnesti på kort sikt riskerar att undergräva skattemoralen i landet på längre sikt. Införandet av en amnesti kan även skapa förväntningar om ytterligare amnestier i framtiden.

Mot denna bakgrund har jag inte för avsikt att lägga fram något förslag om skatteamnesti i samband med att förmögenhetsskatten slopas.

Då Lars Johansson, som framställt interpellationen, anmält att han var förhindrad att närvara vid sammanträdet medgav andre vice talmannen att Christin Hagberg i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 31 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Tack finansministern för svaret! Svaret är klart och entydigt. Det införs ingen skatteamnesti i Sverige i samband med att förmögenhetsskatten avskaffas om finansministern får bestämma.

Det är bra att finansministern slår vakt om det svenska skattesystemet och i alla fall i denna del ser till att de som gör rätt för sig gynnas.

Det har ju rätt en oklar inställning från regeringen om det ska bli någon amnesti eller inte. Finansministern har hela tiden varit tveksam medan flera andra ministrar har varit positiva till en amnesti.

Socialministern och tillika partiledaren för Kristdemokraterna har vid flertalet tillfällen sagt att idén är värd att pröva: ”Jag tycker att idén är värd att pröva. Genomför man enbart avskaffande av förmögenhetsskatten kommer delar av de här pengarna ändå inte hem. Jag tror att en amnesti kan få en väldigt stor betydelse.”

Han tillägger dock att detta måste prövas först, vilket vi socialdemokrater undrar om man har gjort. Eller är det bara finansministern som tycker att amnestin inte är bra? Min fråga till finansministern blir: Har ni diskuterat och kommit överens om att det inte blir någon skatteamnesti vid avskaffandet av förmögenhetsskatten, eller kan det bli ett annat utfall?

Anf. 32 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Det finns en lång erfarenhet av skatteamnestier från olika länder. Det är naturligtvis en komplex fråga hur dessa påverkar ekonomin.

Det är många som har varit misslyckade. Vi har för närvarande en situation i Grekland där amnestierna förväntades ge miljardbelopp och det i slutändan har handlat om några hundra miljoner som har kommit tillbaka till landet.

Det finns andra amnestier, inte minst i länder som har övergått från diktatur till demokrati. Där har skattesystemen uppfattats som så illegitima att en amnesti, när den väl har genomförts, kan ha haft en positiv effekt.

Min bedömning är att Sverige har ett skattesystem som i huvudsak uppfattas som legitimt bland medborgarna, även om många med mig kan tycka att skatterna är för höga och att vi ska sänka dem i den takt som ekonomin tillåter och finansiering kan säkras.

Vi har dock gjort en bedömning, när vi har vägt av det här, givet att vi i Sverige har en förhållandevis hög grad av legitimitet i skattesystemet, att vi har en väldigt tydlig svensk rättstradition när det gäller amnestier. Detta är någonting som är främmande i det svenska rättssystemet. Det är normalt sett ingenting vi använder. Då har vår samlade bedömning varit att det inte är aktuellt att lägga fram ett förslag om en skatteamnesti i samband med att vi avskaffar förmögenhetsskatten.

Anf. 33 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Jag fick egentligen inget svar. Jag vet inte om ”vi” är regeringen. Eller vem är det egentligen? I svaret står det både ”regeringen” och ”jag”. Jag skulle vilja ha ett lite tydligare svar på frågan.

Ett av skälen till att man vill avskaffa förmögenhetsskatten är ju att man tror att det ska komma tillbaka en del pengar till Sverige som nu är placerade i utlandet på olika sätt. Och både bland finansministerns egna partikamrater och bland andra borgerliga kamrater och bland regeringskolleger finns det en annan mening.

Mats Odell, kommun- och finansmarknadsminister, säger att man har stoppat undan någonstans mellan 500 och 1 000 miljarder kronor. Jag vet inte om det stämmer. Det är ju väldigt svårt att göra en sådan bedömning och uträkning. Men han påstår i alla fall det. Och han menar att man borde bli förlåten om man bidrar till en ökad tillväxt i Sverige.

En av Centerpartiets ledamöter i skatteutskottet, som också är för en amnesti, menar att det är viktigt att amnestin gäller både ekonomiska och juridiska konsekvenser. Annars får det ingen effekt. Han tycker att det är viktigt att om vi i Sverige vill komma åt pengarna måste de som undanhållit dessa veta att de inte råkar ut för repressalier när de tar hem dem till Sverige.

Därför frågar jag återigen: Har finansministern hela alliansen bakom sig i sitt svar, eller är det finansministerns eget uttalande? Det är en intressant fråga.

Skatteverket har också gått ut i den här debatten om amnesti, där man säger att de pengar som återinförs till Sverige kommer man inte att prioritera. Det är en fråga som vi som lagstiftare och de som ytterst ska värna om det svenska skattesystemet och rättssystemet kanske också funderar över. Är det finansministern eller är det hela regeringen och alliansen?

Anf. 34 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Med anledning av att Christin Hagberg frågade hur andra partier ställer sig vill jag meddela att Folkpartiet helt stöder Anders Borg och regeringen i att det inte ska vara någon amnesti. Med den bakgrunden att de två största partierna samt det lilla Folkpartiet dessutom kommer att gå emot en sådan amnesti förefaller det inte vara någon majoritet för detta i riksdagen.

Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Det är naturligtvis glädjande att Christin Hagberg på ett så tydligt sätt i Lars Johanssons frånvaro vill deklarerat sitt starka stöd för Finansdepartementet och den hållning alliansregeringen har här. Det är naturligtvis också glädjande att Gunnar Andrén har kommit till samma slutsats i den här diskussionen.

Skälet till att vi vill avskaffa förmögenhetsskatten är att vi i Sverige har ett bra företagsklimat men ett bristfälligt entreprenörsklimat. Det är för få som är företagare. Det är för få av småföretagarna som vill växa snabbt. Det har bland annat berott på att alldeles för mycket pengar har lämnat Sverige. Det är en förbättrad finansiering av företagsamhet, investeringar och jobb som vi kan uppnå med ett avskaffande av förmögenhetsskatten.

Det påminner mycket om det som Socialdemokraterna gjorde med arvs- och gåvoskatten. Det var en skatt man kunde välja om man ville betala. Det var en skatt som hade negativa effekter på företagsklimatet. Det är bra att vi nu kan få bort denna skatt. Jag föreställer mig också att den socialdemokratiska regeringen som någon gång i framtiden om många många år tillträder inte heller kommer att välja att återinföra förmögenhetsskatten.

Låt mig ändå säga att regeringen inte har för avsikt att lägga fram något förslag om skatteamnesti i samband med att vi presenterar förslaget om att avskaffa förmögenhetsskatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2006/07:492 om fördelningspolitiken

Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Eva-Lena Jansson har frågat statsministern vilka åtgärder regeringen avser att vidta med anledning av riksdagens utredningstjänsts analys av vårbudgeten. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Regeringens viktigaste uppgift är att bryta utanförskapet på arbetsmarknaden. Politiken är inriktad mot att få fler i arbete. Det är nyckeln till en förbättrad ekonomisk situation för människor som står utanför arbetsmarknaden. Under perioden 1995–2006 ökade inkomstskillnaderna i samhället. En bidragande orsak till de ökade inkomstskillnaderna är den dåliga utvecklingen på arbetsmarknaden.

Regeringen anser därför att det är viktigt att bedriva en politik som gör det mer lönsamt att arbeta. I dag har personer med låga inkomster alltför ofta höga marginaleffekter. Det ekonomiska utbytet av att arbeta skiljer sig för dessa individer inte så mycket från bidragsförsörjning. Om inkomsten ökar minskar bidragen. Det gör det svårt att genom eget arbete påverka sin ekonomiska situation. Det är av den anledningen som regeringen riktar sina skattesänkningar mot låg- och medelinkomsttagare, så att det tydligt lönar sig att arbeta just för dem.

Regeringen har genom en rad åtgärder försökt stärka incitamenten till arbete. Ett exempel är jobbskatteavdraget. Den fördelningsmässiga effekten av denna reform är tydlig. 30 av 40 miljarder, 75 procent av skatte-

sänkningarna, går till låg- och medelinkomsttagare. Skatten sänks mellan 5,2 och 3,6 procent för låg- och medelinkomsttagare. Höginkomsttagare får en mindre skattesänkning på mellan 2,8 och 2,2 procent.

Prot. 2006/07:106

14 maj

*Svar på
interpellationer*

Anf. 37 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag tackar Anders Borg. Jag hade ställt min interpellation till Fredrik Reinfeldt, men ni talar ju som en regering. Det ska nog gå bra med det här svaret.

En orättvis fördelningspolitik – det är min uppfattning om den moderatledda regeringens politik. I nyhetsprogrammet Aktuellt redovisades tisdagen den 24 april en analys av den borgerliga regeringens vårbudget som riksdagens utredningstjänst gjort. Av analysen framgår att 47 procent av skattelättnaderna går till dem som tjänar mer än 434 700 kronor per år. Den tiondel av befolkningen som tjänar mindre än 79 500 kronor får bara 2,5 procent av den skattesänkningen. Om man räknar om skattesänkningen vet man också att 200 personer får sin förmögenhetsskatt sänkt med 1 miljon kronor eller mer.

Det är intressant i ljuset av att Fredrik Reinfeldt, Mikael Odenberg och Anders Borg i en debattartikel i Dagens Nyheter i mars redovisade att man skulle ompröva sin politik med anledning av att riksdagens utredningstjänst redan 2004 hade gjort samma analys, det vill säga att moderat politik alltid leder till att de som är rika får det bättre och de som har det dåligt ställt får det ännu sämre. I artikeln framfördes följande: Att moderat politik får sådana fördelningseffekter är varken önskvärt eller nödvändigt. En omläggning har därför inletts och kommer att vara genomförd i god tid före valet 2006.

Så var det med det. Det här var nu en ren illusion. Man utgav sig för att vara ett nytt arbetarparti, men genomför samma gamla moderatpolitik som tidigare. Min fråga var: Tänker man vidta några åtgärder? Man har sagt att man ska göra någonting. Man gör precis tvärtom. Det är samma gamla moderatpolitik, och svaret uteblir. Det är ganska förvånande.

Det är inte så förvånande att det är gammal moderatpolitik, men man förlorade faktiskt valet 2002 på samma politik som man nu genomför. Man har redan i dag genomfört hälften av de skattesänkningar som man utlovade inför valet 2002. Det har man genomfört nu.

65 miljarder kronor har man sparat. De pengar man nu sparar drar man undan från till exempel arbetslösa ungdomar. I dag har vi nästan 10 000 långtidsarbetslösa ungdomar. De insatser som de ungdomarna skulle kunna få hjälp med för att kunna komma ut i arbete har man dragit bort. Så säger man: Välkommen den 1 december 2007! Då kanske vi har något till er. Samma ungdomar får sänkt ersättning.

Återigen, Anders Borg: Var är åtgärderna som ni nu vidtar? Ni har faktiskt sagt att ni skulle göra en omläggning. Jag ser inget resultat av den omläggningen.

En annan fråga som alltid dyker upp i mitt huvud när jag hör argumentationen är: Hur kan det bli fler jobb för att människor som är arbetslösa får det sämre ställt? Med den argumentationen borde det inte räcka med att sänka ersättningen för de arbetslösa som har varit arbetslösa mer än 300 dagar till 65 procent. Varför inte sänka till 25 procent? Det skulle ju bli oerhört många fler jobb med er argumentation. Min fråga blir: När

sänker ni ersättningen ännu mer? Det du säger är ju att ni vill skynda på takten så att människor kommer i jobb.

Vår politik går ut på att satsa på de här ungdomarna, att se till att de får en arbetsmarknadsutbildning så att de kan få de jobb som arbetsmarknaden faktiskt visar finns. Jag vill gärna ha svar på frågan: Vilka åtgärder avser regeringen att vidta?

Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! I Eva-Lena Janssons interpellation och i den diskussion vi nu har ser vi hur tydliga skiljelinjerna är i svensk politik. Det är inte skiljelinjen i synen på att vi ska ha ett sammanhållet samhälle eller att vi ska ha en stark svensk modell. Det är en grundläggande skillnad i hur vi ser på vad som är orsak och verkan kring ekonomiska klyftor.

Vi har haft ett långt socialdemokratiskt regeringsinnehav. Det må vara hänt att delar av makten låg hos Miljöpartiet och Vänsterpartiet snarare än hos den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Men det är ändå så att lönespridningen steg, löneskillnaderna mellan män och kvinnor ökade, den regionala koncentrationen förstärktes och förmögenhetskoncentrationen hos den procent som har mest ökade med 25 procent. Real-lönerna under samma period steg med 28 procent för en arbetare, och fastighetspriserna steg i till exempel Nacka realt med 140 procent och i Lidingö med 115 procent. Börsen ökade realt med 253 procent under samma period. Det är resultatet av ett socialdemokratiskt regeringsinnehav.

Då bör man kanske fundera på hur det kunde bli så. Hur kunde klyftorna öka när det inte fanns en enda socialdemokratisk ledamot i riksdagen eller medlem av den socialdemokratiska regeringen som önskade detta? Jag kan inte dra mig till minnes att det vid valrörelsen 1994, 1998 eller 2002 fanns en enda socialdemokrat som argumenterade för att man skulle öka klyftorna eller satsa de största resurserna på de rika. Hur kunde det då bli så?

Jo, av det enkla skälet att man tappade bort jobbpolitiken. Det går inte att komma ifrån att Sverige var ett sammanhållet land så länge vi hade full sysselsättning. Det går heller inte att komma ifrån att vi har gått ifrån den fulla sysselsättningen de senaste 30 åren. Sedan kan man diskutera exakt hur det ska fördelas mellan förtidspensioner, arbetslösa, Amsåtgärder och sjukskrivningar, men i grunden har vi gått ifrån den fulla sysselsättningen, och då ser vi dessa resultat. Då vidgas klyftorna, och då ökar skillnaderna.

Eva-Lena Jansson frågar vad vi gör för att motverka detta. Jag skulle vilja säga att vi gör väldigt mycket. Vi gör det lönsammare att arbeta och går vidare med ett andra steg i jobbskatteavdraget så att vi kommer närmare ytterligare tusen kronor i konsumtionsutrymme per månad för ett normalt LO-hushåll. Vi gör det mer lönsamt att arbeta, och då kommer fler i arbete.

Vi gör det enklare att anställa. Vi kommer från årsskiftet att se en sänkning av arbetsgivaravgifterna för servicesektorn. Det har tidigare riktats mot yngre och äldre, och det kommer att ge effekter. Det blir enklare och billigare att anställa, och då blir det fler som får jobb.

Det här är den grundläggande inriktningen på vår politik. Vi vill bygga ett samhälle där människor kommer i arbete. Sedan kan vi disku-

tera om vi lyckas uppnå 100 000, 200 000 eller 300 000 fler i arbete under dessa fyra år, men prognoserna visar att vi minskar utanförskapet i ungefär dubbelt så snabb takt som den tidigare socialdemokratiska regeringen. Vi ser också en väsentligt snabbare ökning av sysselsättningen, och vi pressar tillbaka arbetslösheten. Vi uppnår det 80-procentsmål som Socialdemokraterna satte upp för sysselsättningen tidigare.

Det beror på att vi prioriterar jobbpolitiken på varje departement och på varje utgiftsområde. Genom att få människor i arbete skapar vi ett samhälle som hålls samman. Det är vår grundläggande inriktning, och det är därför svaret på Eva-Lena Janssons fråga står att läsa på varje sida i finansplanen, på varje sida i den kommande budgetpropositionen och på varje sida i den kommande vårpropositionen. Det är temat för allt den här regeringen gör.

Anf. 39 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag tycker inte att jag får något svar från Anders Borg. Min fråga grundar sig ju på att man 2004 sade att moderat politik är orättvis och att man skulle göra en omläggning. Men sedan genomför man precis samma politik tre år senare. Då har man ju inte gjort någon omläggning av politiken.

På Moderaternas hemsida står det att skattesystemet i Sverige gynnar brottslighet och svartarbete. Det visar vilken syn man har på skatter. Min syn på skatter är däremot att man är med och betalar efter förmåga och får tillbaka utifrån behov, inte att vi använder skatterna för att gynna brottslighet och svartarbete. Det är liksom inte syftet.

Skattesänkningar, säger Moderaterna, måste motsvaras av minskade offentliga utgifter. En offentlig utgift är barnbidrag, och en annan är skolan. En tredje offentlig utgift är sjukvården och en fjärde är till exempel studiebidraget. Vad är det man vill minska när man sänker skatterna?

Man minskar bland annat för dem som är arbetslösa. Man minskar för dem som är sjukpensionärer så att de får en sämre ersättning. Jag vet inte hur det kan göra så att de blir friskare och får jobb.

A-kasseavgiften höjde man, vilket betydde att den skattesänkning som man sade att LO-medlemmarna skulle få del av inte blev den tusenlapp man stod och skröt om i valet. Man höjde dessutom arbetsgivaravgifterna för småföretagarna i Sverige till upp till 30 000 per år. Det var inte riktigt det man gick till val på.

För mig är det tydligt att det är samma gamla moderata politik. Den här moderata politiken, som dessutom är ganska oansvarig, leder till att bostadssektorn, bostadspolitikerna och arbetsmarknadspolitikerna i princip lämnas åt sidan.

De som är arbetslösa och skulle behöva en ganska kvalificerad arbetsmarknadsutbildning för att komma ut i arbete får inget stöd. Regeringen eldar på finanserna vilket leder till att de LO-familjer som har skaffat sig ett hus nu kommer att få höjd ränta. Det kommer att påverka deras ekonomi, och då förstår jag att Anders Borg för att klara av att behålla LO-familjerna nästa val måste sänka skatten ännu mer för dem. Det kommer förmodligen att leda till att räntan sticker i väg ännu mer. Då pratar vi om inflation. Och när inflationen sticker i väg ökar arbetslösheten, och då har vi ingen arbetsmarknadspolitik som kan möta de människor som blir utan jobb.

Jag får alltså inget svar. Var är omläggningen? Det är en orättvis politik ni genomför. Jag ogillar den starkt, men jag tycker att ni ska stå för den. Det tycker jag inte att ni gör. Ni har gömt er bakom att ni skulle genomföra en socialdemokratisk politik. I stället blev det, som väntat, gammal moderat politik.

Anf. 40 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag kan bara fylla i att det nu är den gamla högern som lever på den högkonjunktur som vi sossar har lagt grunden till.

Anders Borg påstår i sina inlägg att vi socialdemokrater skulle ha jobbat för att öka klyftorna. Jag vill återigen påminna finansministern om vad det var vi gjorde när vi tog över 1994 när ni hade fått upp räntan till 500 procent och när vi hade ett lånebehov på 180 miljarder, vilket motsvarar 20 000 per invånare. Vi lånade till vart fjärde barnbidrag. Vi lånade till var fjärde polis. Vi lånade till de offentliga utgifterna.

När vi sanerade efter det blev det sådana effekter. Det blev det, men vi ville inte det. Vi ville jobba för att återigen minska klyftorna. Men vi ville inte ta i med hårdhandskarna så som vi var tvungna att göra. Vi ville rädda välfärden, och vi gjorde det med kraft. Därför har vi nu ordning och reda i ekonomin. Det var väldigt tufft under den tiden, och vi skulle inte vilja behöva städa efter er en gång till.

Ni lever just nu på den högkonjunkturen. Ni lever på de goda åren. Det kommer inte att gå i all evighet, Anders Borg. Någon gång kommer lågkonjunkturen, och det gäller att se till att man har en politik även för de åren.

Du försöker trola med procenten och siffrorna. Du har gjort dig känd för att vara bra på det. Du påstår att skatteavdraget skulle gynna låg- och medelinkomsttagarna mer. Räkna i kronor, Anders Borg! Det är höginkomsttagarna som får mest av jobbskatteavdraget, och det är de som gynnas mest av er politik.

Jag vill också återkomma till min fråga som du fortfarande inte har svarat på. Hur tror du att den fördelningspolitiska analysen kommer att se ut i samband med budgetpropositionen 2008? Eller kommer regeringen inte att göra någon sådan analys?

Anf. 41 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Jag vill börja med att påminna om att vi under de tolv år som vi senast hade en socialdemokratisk regering samarbetade med Centerpartiet de första tre och ett halvt åren. Då genomförde vi också väldigt mycket av just saneringen av finanserna.

Ni talar om skattesänkningar för LO-kollektivet och LO-anställda på ca 1 000 kronor i månaden. Men kostnaderna har ni ju lagt på dem igen med råge. Avgifterna höjs ju. Skatten på till exempel trafikförsäkringen räknar man med ska vara ungefär 700 kronor i genomsnitt. Om man bor i glesbygd och har två bilar kan man räkna ut att det inte blir så mycket kvar av skattesänkningen. Dessutom får man enligt min mening i förlängningen en sämre utgångspunkt i sjukförsäkringen.

Det som sägs om att minska klyftorna är bara en omfördelning. Dessutom tar ni bort, som har berörts i tidigare inlägg, förutsättningarna för att i en lågkonjunktur klara av den ekonomiska politik som krävs i den situationen.

När det gäller fördelningspolitiken, återigen, och arbetsmarknadspolitiken: Kalla det någonting annat då! Det är ändå så att företagen kräver och vill ha en bättre matchning av de arbetslösa, eller om vi ska kalla dem arbetsökande i stället. Då krävs det att vi gemensamt har någon form av kompetenshöjande åtgärder så att man bättre kan matcha in en som är utan sysselsättning.

Det kan inte bara bero på den ekonomiska faktorn, som finansministern tycks tro, att någon är arbetslös. Det finns ju skäl till att man blir arbetslös. Det jag kallar fördelningspolitik är att vi försöker hjälpa åt att se till att man får en adekvat grund att stå på så att vi alla kan bidra till den gemensamma ekonomin. Där tycker jag att finansministern borde komma med ett bättre svar än att bara tycka att den arbetsmarknadspolitik som vi förde var dålig. Vad gör ni?

Anf. 42 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! De så kallade nya moderaterna genomför de gamla moderaternas orättvisa skattepolitik. I vår marknadsekonomi, med starka marknadskrafter, finns det mycket som drar isär samhället, drar isär inkomster och levnadsvillkor. För politiker är frågan om vi ska försöka motverka dessa krafter som drar isär samhället och som skapar klasskillnader.

Vi socialdemokrater är självfallet oerhört kritiska mot ett samhälle som dras isär och där klyftorna blir större och större. Anders Borg sade alldeles fel för en stund sedan när han sade att Socialdemokraterna inte hade någon kritik mot samhället. Då har Anders Borg varit mycket frånvarande, eller också talar han mot bättre vetande. Vi har ägnat hela vår samhällskritik åt just dessa orättvisor och de klassklyftor som finns.

Skillnaden mellan Anders Borg och oss socialdemokrater är att Anders Borg gillar klassklyftorna. Han vill bygga på och öka klassklyftorna. Vi vill använda skattepolitiken och annan politik för att minska skillnaderna i samhället. Anders Borg vill använda skattepolitiken för att öka skillnaderna.

Det finns en gammal princip för svensk skattepolitik som vi socialdemokrater hävdar: Skatt efter bärkraft. Har man en hög ekonomisk bärkraft kan man betala mer skatt. Så är det inte för Anders Borg. I Anders Borgs kretsar och i de borgerliga sammanhangen talar man om att man ska ha platt skatt. Alla ska helst betala lika skatt.

Det är klart att tar man bort förmögenhetsskatten är det ett steg mot den platta skatten. Tar man bort den typ av fastighetstaxering som vi har haft är det också ett steg mot den platta skatten. Faller man för frestelsen att ta bort den särskilda skatt som vi införde under budgetsaneringen för dem med de allra högsta inkomsterna är det också ett steg mot en platt skatt. Principen att betala skatt efter bärkraft är vad Anders Borg och den borgerliga regeringen, högeralliansen, nu attackerar för fullt.

Då sägs det att låginkomsttagare och höginkomsttagare tjänar på det här. De kommer att få uppemot en tusenlapp mer i månaden. Vi har inte sett den tusenlappen. Men även om det skulle inträffa kan vi omedelbart dra av höjd fackföreningsavgift, därför att man har tagit bort avdragsrätten. Det är höjd avgift till a-kassan i dubbel bemärkelse. Man har straffat medlemmarna i a-kassan men också tagit bort avdragsrätten. Det införs en särskild moderat straffskatt på bilister och motorcykelförare. På om-

råde efter område får löntagare ökade utgifter. Tusenlappen försvinner ganska snabbt.

Den som däremot bor i Fredrik Reinfeldts Täby kan kanske dra hem 200 000 kronor i skattesänkning. Visst – det är inte på en månad. Men på ett år i varje fall kan en enda höginkomsttagare i Moderaternas Täby dra hem 200 000 kronor, alltså en årsinkomst för en låginkomsttagare. Dessutom ser vi att avgifterna höjs i många kommuner och landsting när Moderaterna nu styr.

I Stockholm höjs kollektivtrafikavgifterna, SL-taxan. Det drabbar kvinnor, lågavlönade, eftersom det är de som använder kollektivtrafiken mest av alla. De som är högavlönade och åker mycket bil gynnar Anders Borg genom att ständigt ge dem rätt till avdrag för den trängselskatt de ska betala.

Konsekvent driver regeringen en politik som innebär att de som har goda inkomster ska få det ännu bättre. De som har låga inkomster ska straffas. Det är en omvänd princip mot skatt efter bärkraft.

Man kan säga att vi socialdemokrater har kämpat mot marknadskrafterna. Ibland har vi varit framgångsrika, ibland inte tillräckligt framgångsrika när det gäller att hålla ihop samhället. Ni gör vad ni kan för att öka klyftorna. Där har ni tyvärr varit mycket framgångsrika.

Anf. 43 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Det är trevligt att få delta i denna intressanta interpellationsdebatt. Jag skulle vilja börja med en liten avvikande sak. Det är väldigt trevligt att se Bosse Ringholm så fantastiskt engagerad i en interpellationsdebatt. Vi som har suttit i riksdagen tidigare har ju haft nöjet att försöka få upp Bosse Ringholm i interpellationsdebatter när han var finansminister. Det var inte så lätt. Nu är han både ordräk och värtalig. Jag tycker uppriktigt sagt att det är väldigt trevligt att det är på det sättet, för det var inte bra tidigare. Jag tackar för det.

I går hörde jag, fru talman, ett program i Sveriges Radio. Det var ett ambitiöst klimatprogram. Vid något tillfälle sade en programledare: Jag tror att vi ska försöka snäva in perspektivet. Det gällde till enbart Sverige. Jag tror att det är väldigt farligt. Jag tror att det är väldigt viktigt att man ibland höjer blicken och ser vad vi kan göra för att lösa ett problem som vi alla ser.

Jag håller helt och fullt med Anders Borg om att det grundläggande problemet i Sverige under lång tid har varit att vi har haft alldeles för låg förvärvsfrekvens. Alltför många har av olika anledningar stått utanför arbetsmarknaden. Strävan efter den fulla sysselsättningen tror jag att alla våra partier har. Det är inget snack om den saken. Men vi har lite olika metoder för att man ska kunna nå dithän. Det finns ingenting som är så bra för en person som att ha ett eget arbete och en egen inkomst. Jag vill säga att det kanske i allra högsta grad gäller för kvinnor, därför att de ofta får ett särskilt stort ansvar för familjebildningen och barnen. Därför är det väldigt viktigt att ha hög förvärvsfrekvens bland kvinnor.

Nu har vi sett under en följd av år att förvärvsfrekvensen inte har varit tillräckligt bra. Det måste ha haft några olika orsaker. Då måste man göra någonting. Man måste framför allt se till att företagsamheten får bättre villkor.

Jag tror att den här regeringen kommer att göra detta. Man gör det på många olika sätt, och vi ser att Socialdemokraterna nu på ett antal områden håller på att ompröva sin egen politik, inte minst på skolans område. Man kan tycka att detta ligger långt från fördelningspolitiken, men det är en viktig grundbult i att man ser till att skolan fungerar bättre än den har kommit att göra under en följd av år.

Låglönejobb ska vi absolut inte sträva efter. Jag kan notera att de låglönejobb som det talas om inte tycks existera över huvud taget. Det tycker jag är väldigt bra, för är det någonting vi i det här landet ska se till är det att vi ligger i topp när det gäller forskning och allt möjligt så att vi inte hamnar i något låglöneträsk.

Låt mig, fru talman, få avsluta med någonting annat, eftersom det har varit uppe i debatten under dagen. Det gäller vilket perspektiv man ska ha på konjunkturpolitiken. Bosse Ringholm och jag har varit med väldigt länge. Vi kände båda Tage Erlander väldigt väl. Bosse Ringholm var SSU-ordförande vid den tiden. Erlander brukade säga: Det finns ingenting så bra som en god teori att luta sig mot, men man behöver inte alltid följa den.

Jag tror att det är väldigt viktigt att man vet det. Jag vill säga detta när jag hör att man förringar den forskning som Anders Borg säkert lutar sig mot. Jag tror att det är väldigt farligt att man har en förringande attityd mot detta.

Allra sist: Tolv år är en lång tid. Men jag minns även 1976 och sådana saker som Vikmanshyttan och Per Skölds besök hos blivande statsminister Thorbjörn Fälldin tre dagar efter valdagen. Jag kommer ihåg att det fanns någonting som hette Nyckeln som kraschade 1990. Allt är inte bara ett partis fel. Det kan vara så att det som måste repareras kan ha åstadkommit av någon annan.

Anf. 44 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Eva-Lena Jansson menar att hon inte får svar på sin grundläggande fråga. Det beror delvis på att vi inte riktigt förstår hur vi formulerar frågorna till varandra. Jag ska försöka reda ut detta en gång till.

Låt mig börja med att konstatera att i vissa avseenden bidrar Eva-Lena Jansson till missförstånden. Hon säger att vi ska finansiera skattesänkningar med sänkta barnbidrag, minskade bidrag till skolan och försämrad sjukvård. Sanningen är att vi har utfäst oss att värdesäkra barnbidragen. Vi har gått till val på att genomföra satsningar på skolan. Vi genomför kvalitetshöjningar i sjukvården. Det är inte genom att försämra välfärden som vi finansierar skattesänkningar, utan det är genom att strama åt olika transfereringssystem och skala tillbaka en arbetsmarknadspolitik som har visat sig inte vara effektiv.

Eva-Lena Jansson tar upp bostadspolitik. Vi har under de senaste månaderna fått höra hur bostadsbyggandet i Sverige ska kollapsa därför att den borgerliga regeringen minskar bostadssubventionerna och räntesubventionerna. Det är inte riktigt så det ser ut på byggmarknaden. Bristalen stiger, och nu får vi höra att felet med politiken är att vi inte utbildar tillräckligt många byggnadsarbetare. Det blir lite märkligt mot bakgrund av att byggandet för några månader sedan var på väg att kollapsa.

Vi får veta att den borgerliga regeringen eldar på och att det ska leda till högre räntor. Jag undrar då vilka åtstramningar Socialdemokraterna föreslår. Är höjd a-kassa till 80 procent och tio basbelopp en del av åtstramningen? Är det en utbyggnad av Amspolitiken med 10–15 miljarder som är åtstramningen? Är höjningar av sjukförsäkringen – som så många gånger tidigare – åtstramningen? Eller innebär Socialdemokraternas budgetalternativ att man bygger ut utgifterna, sänker skatterna och finansierar det hela genom att inte redovisa några klara och tydliga tabeller för vad man gör? Man höjer utgifterna och sänker skatterna, och det ena ska uppenbarligen finansiera det andra. Det blir alltid en märklig ordning.

Sedan var det skillnaderna och det grundläggande svaret på frågan. Monica Green har goda insikter genom att hon konstaterar att den socialdemokratiska regeringsmakten ledde till att klyftorna ökade under det långa regeringsinnehavet. Hon erkänner det som ligger till grund för att vi måste ha diskussionen. Vi har under en tid haft en socialdemokratisk regering, och under den tiden har klyftorna i samhället ökat – lönespridning, inkomstskillnader, förmögenhetskonstellation.

Varför blev det så? Jo, det beror på att vi har grundläggande olika syn på hur man hanterar en ekonomi. Skälet till att vi fick ökade klyftor var att det blev färre jobb eller inte tillräckligt många jobb, att vi inte klarade av att minska arbetslösheten, att sysselsättningen inte steg och att utanförskapet växte. Det är det grundläggandet skälet till att ett långt socialdemokratiskt regeringsinnehav innebär att man lämnar efter sig en period av stigande klyftor.

Här har vi formuleringen skatt efter bärkraft. Här har vi den grundläggande skiljelinjen. Vi har en strategi för full sysselsättning. Vi vill att det ska löna sig att arbeta, att det ska bli enklare att anställa och att det ska bli mer attraktivt att driva företag.

På vilket sätt har man lagt grunden till utanförskapet? Jo, genom att lägga höga skatter på människor med låga inkomster. Det handlar inte bara om inkomstskatter utan om höga kommunalskatter. Det är arbetsgi-varavgifter och det är moms. Till det finns inkomstprövade inkomststöd och generösa socialförsäkringar. Därmed har man byggt system där de med lägst inkomster möter de högsta tröskeeffekterna och de högsta marginaleffekterna. De ensamstående mammorna hamnar i en situation där de förlorar på att arbeta jämfört med att inte arbeta.

Vi försöker återupprätta arbetslinjen så att det för alla alltid ska löna sig att arbeta. Det är den grundläggande strategin i vår ekonomiska politik. Vår strategi för att återupprätta full sysselsättning handlar om att det ska löna sig att arbeta, att det ska bli enklare att anställa och att det ska bli mer attraktivt att driva företag.

Anf. 45 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Anders Borg har precis berättat för mig att det är den gamla moderata politiken som gäller också fortsättningsvis, det vill säga sänkt skatt till dem som tjänar mest i Sverige. 434 700 kronor om året ger 47 procent i skattelättnader av Anders Borg.

De arbetslösa ungdomarna anser vi vara viktiga. Vi har i vår vårbudget satsat på 15 000 fler platser i kvalificerad arbetsmarknadsutbildning. De företag som nu säger att de behöver arbetskraft ska få ungdomar med rätt utbildning. Du tar bort den utbildningen för de ungdomar som när de gick ut nian gick fel väg, som hade sökt en utbildning de inte ville gå och nu behöver få möjlighet att ompröva den. Den utbildningen vill ni inte satsa på.

Den här borgerliga regeringens oansvariga skattesänkarpolitik riskerar att leda till högre ränta och riskerar att leda till sämre välfärd. Om människor får sämre inkomster i form av sänkt sjukersättning, sänkt sjukpension och sänkt a-kassa betalar de också mindre i kommunal skatt. Då blir det mindre pengar till vård, skola och omsorg. Så enkelt är det. Får de jobb kan de vara med och bidra, men under tiden de inte har jobbet kommer de att betala mindre i skatt. Det här leder också till ökade ekonomiska skillnader, vilket jag tycker att Monica Green tydligt har visat flera gånger.

Det talades om kris på bostads- och arbetsmarknaden. Erfarenheter från tidigare borgerliga regeringars ekonomiska politik har visat detta gång på gång. Ändå tömmer man nu statens skattekonto och säljer ut medborgarnas tillgångar. Det visar att ni inte har lärt er någonting av historien. Ni säger välkommen tillbaka till oss om fyra år. Då får vi socialdemokrater ståda upp igen. Det är oansvarig politik.

Anf. 46 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag får återupprepa mig eftersom Anders Borg tydligen inte vill ta till sig vad som hände under 90-talet. Vi städade upp efter er. Det var då den öppna arbetslösheten var över 8 procent. Den totala arbetslösheten var över 14 procent. Det hände under er tid vid regeringsmakten, och vi är oroliga för att vi ska hamna där igen. Vi är djupt oroad över att ni för en oansvarig ekonomisk politik.

Ni skriver till och med i er egen vårbudget att ni räknar med att Riksbanken ska höja räntan. Det är mycket märkligt att ge sådana pekpinnar åt Riksbanken, men ni skriver det själva.

Under den tid vi styrde tillkom 300 000 nya jobb. Det var bra, men det var inte tillräckligt bra. Vi hade behövt göra ännu mer. Vi sade att jobben kommer, och de kommer nu.

Det ska löna sig att arbeta, säger Anders Borg. Men säg det till den kvinna som är över 70 år och som tar hand om sin man i hemmet. Med sin låga pension ska hon betala mer skatt än den som arbetar. Det är inte en rättvis politik som ni för närvarande för.

Du trollar med procenten och siffrorna i stället för att titta på verkligheten. Jag tycker att det är viktigt att Anders Borg kommer ut och tittar på hur det faktiskt blir för människor av kött och blod, hur det förhåller sig hos lågavlönade och förtidspensionerade som har svårt att få ekonomin att gå ihop. Det är viktigt att se människorna och inte bara siffrorna, även om forskningen är viktig.

Jag återkommer med min fråga. Om jag inte får svar på den kan jag återkomma i en interpellation. Hur tror du att fördelningen kommer att se ut i den fördelningspolitiska analys som ska presenteras i samband med budgetpropositionen för 2008? Eller kommer regeringen inte att ha en sådan?

Anf. 47 CHRISTIN HAGBERG (s):

Fru talman! Som ett mantra i alla interpellationsdebatter med Anders Borg som jag har lyssnat på talar han om vikten av olika förslag som nu genomförs av den borgerliga regeringen.

Nu kommer jag in på samma tanke som Monica Green. Den handlar om pensionärerna. De har inte fått någon skattesänkning. Jag vet att finansministern tidigare har svarat att de inte arbetar. Det är sant. De har gjort sitt genom att de har arbetat – många sedan de var 13 år gamla – och bidragit till att vi i vår generation har det så bra som vi har det i dag. Men de får vara med och finansiera skattesänkningarna framför allt för de högvärlödade och de som redan har. De får också betala skatt på trafikförsäkringen.

De flesta av dem som är äldre i dag har faktiskt bil och har körkort. De får som sagt vara med och bidra till det här. Det kanske man kunde få lite mer utvecklat. Varför ska de vara med och betala för någonting som de inte får del av – om man nu tycker att man vill ha en fördelningspolitik som gynnar dem? De får faktiskt ganska häftiga effekter av det här, framför allt kvinnor som inte har så höga pensioner men av vilka många har en bil.

Anf. 48 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! När Moderaterna under förra mandatperioden skulle ompröva sin ekonomiska politik och skulle bli så kallade Nya moderaterna sade Fredrik Reinfeldt, förmodligen på inrådan av Anders Borg, att varje sänkt skattekrona också är en krona som därmed försvinner från välfärden. När man sänker skatter minskar möjligheterna att satsa på välfärden.

Det är ganska logiskt. Det är klart att man inte kan både sänka skatten 1 miljard och använda samma miljard till att bygga ut välfärden. Med tanke på vars och ens plånbok kan ingen ha den uppfattningen att de kan både minska sina inkomster och öka utgifterna. Det brukar sluta på ett ganska vedervärdigt sätt för individen. Även för samhället slutar det på samma sätt om man ökar utgifterna och minskar inkomsterna.

Faktum är att denna omprövning av den moderata politiken, som var seriöst menad för ett år sedan, har man nu lagt bakom sig. Nu inser man inte längre att det finns ett samband mellan inkomster och utgifter.

Jag har ställt frågan och inte fått svar. Jag tolkar att det är ett uttryck för att man inte längre står fast vid den gamla omprövningen av politiken. Jag har ställt frågan: Vilka forskare och vilken forskning förlitar sig nu finansministern och regeringen på när de under brinnande högkonjunktur ytterligare vill förstärka högkonjunkturen med risk för att den helt enkelt går över styr?

Då säger Gunnar Andrén att jag ringaktar forskningen. Gunnar Andrén har fått det mesta om bakfoten men speciellt det här. Det är inte fråga om att ringakta forskningen utan tvärtom att högakta forskningen, för forskningen säger precis tvärtom mot vad Anders Borg gör. Jag ville

veta om det fanns någon speciell forskare eller forskning som Anders Borg hade letat fram. Men det finns det uppenbarligen inte, så det får vara svaret på den frågan.

Till sist konstaterar jag att skatt efter bärkraft i moderat tappning är att de som är förmögna ska slippa förmögenhetsskatter, för det är synd om dem. De som är pensionärer ska inte få någon skattesänkning. De ska få höjd moderat bilskatt i stället. Det är skatt efter moderat bärkraft.

Anf. 49 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru talman! Eva-Lena Jansson uttrycker en oro för att Socialdemokraterna efter valet 2010 skulle hamna i en situation där man på nytt, som det uttrycks, får sanera efter en borgerlig regering. Jag skulle väldigt gärna vilja stilla den oron. Jag tycker att den här debatten på många sätt gör det. Det är gamla socialdemokrater. Man kan inte se att vi har en och en halv miljon människor som står utanför arbetsmarknaden eller arbetar mindre. Man kan inte se att arbetslösheten i Sverige efter ett långt socialdemokratiskt maktinnehav är väsentligt högre än i våra grannländer, högre än i Danmark, Irland eller Holland. Man kan inte erkänna att ett långvarigt socialdemokratiskt maktinnehav har gjort att vi i praktiken inte har fått några nya jobb, utan i andra länder har jobben vuxit till. I Sverige har vi under mycket lång tid stått still.

Det är en väldigt traditionell socialdemokratisk oppositionspolitik som kommer till uttryck här. Christin Hagberg tar upp en lång rad satsningar. Nu är det pensionärer det gäller. Det är Ams, barnbidrag och alla möjliga andra – åt alla håll ska pengarna sprätta i väg. Jag förstår att man inte redovisar några budgettabeller i den socialdemokratiska motionen, för det är omöjligt att få en sådan politik att gå ihop.

Det är viktigt att alla Sveriges pensionärer har klart för sig hur det ligger till: Socialdemokraterna kommer inte att sänka skatten för pensionärer. Socialdemokraterna kommer inte att använda de pengar som finns, om de skulle hamna i regeringsställning igen, till att genomföra en mycket omfattande skattesänkning för pensionärerna.

Här driver man en väldigt opportunistisk kritik mot regeringen. Vi vidtar en viktig åtgärd för jobben. Den får kritik av Socialdemokraterna, men inte kommer det att bli någon socialdemokratisk skattesänkning för pensionärerna. Det finns inte en tillstymmelse till det i den socialdemokratiska partimotionen. Inte en krona är lagd på en skattesänkning för pensionärerna i den socialdemokratiska partimotionen.

Det är väl lite så här världen ska se ut. Med Socialdemokraterna i opposition är det överbudspolitik; i regeringsställning tar man ansvar för statsfinanserna. Det är bra. I opposition talar man om orättvisorna; i regeringsställning ökar man dem. I opposition talar man sig varm för jobben; i regeringsställning står allting still och stampar.

Med en borgerlig regering får vi en politik som gör att det lönar sig bättre att arbeta, och vi tar steg för steg på en lång väg tillbaka till full sysselsättning.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Finansutskottets betänkande
2006/07:FiU18 Riksrevisionens årsredovisning för 2006

Skatteutskottets betänkande
2006/07:SkU20 Folkbokföring av statsministerns familj

Civilutskottets betänkande
2006/07:CU25 Vissa frågor om trafikförsäkring och rättsskyddsförsäkring

Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden
2006/07:MJU11 Havsmiljöpolitik
2006/07:MJU12 Biologisk mångfald
2006/07:MJU14 Fiskeripolitik

Justitieutskottets betänkande
2006/07:JuU10 Våldsbrott och brottsoffer

9 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 11 maj

2006/07:525 Rätt till barnomsorg på obekvämt arbetstid
av *Peter Hultqvist* (s)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:526 Ungdomar på arbetsmarknaden

av *Jennie Nilsson* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:527 Satsning på barn i de tidiga åldrarna

av *Thomas Strand* (s)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:528 Klimat- och energifrågorna i EU-konstitutionen

av *Ulf Holm* (mp)

till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

2006/07:529 Bristen på utbildning för att möta efterfrågan på arbetsmarknaden

av *Louise Malmström* (s)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:530 Rasen belgisk blå

av *Ulf Holm* (mp)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

den 14 maj

Prot. 2006/07:106
14 maj

2006/07:531 Hyresrätten och neutraliteten
av *Carina Moberg* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 maj.

10 § Kammaren åtskildes kl. 15.25.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Meddelande om svar på skriftliga frågor	1
3 § Svar på interpellation 2006/07:505 om frihandels- och associationsavtal med Colombia	1
Anf. 1 Statsrådet STEN TOLGFORS (m).....	1
Anf. 2 HANS LINDE (v).....	2
Anf. 3 Statsrådet STEN TOLGFORS (m).....	3
Anf. 4 HANS LINDE (v).....	4
Anf. 5 Statsrådet STEN TOLGFORS (m).....	5
Anf. 6 HANS LINDE (v).....	7
Anf. 7 Statsrådet STEN TOLGFORS (m).....	7
4 § Svar på interpellation 2006/07:453 om skattesänkningar och ökade klyftor	8
Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (m).....	8
Anf. 9 MONICA GREEN (s).....	9
Anf. 10 CHRISTIN HAGBERG (s).....	10
Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (m).....	10
Anf. 12 MONICA GREEN (s).....	12
Anf. 13 CHRISTIN HAGBERG (s).....	13
Anf. 14 BOSSE RINGHOLM (s).....	13
Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (m).....	15
Anf. 16 MONICA GREEN (s).....	16
Anf. 17 BOSSE RINGHOLM (s).....	17
Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (m).....	17
5 § Svar på interpellation 2006/07:485 om konjunkturpolitik.....	18
Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m).....	18
Anf. 20 BOSSE RINGHOLM (s).....	18
Anf. 21 CHRISTIN HAGBERG (s).....	20
Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m).....	20
Anf. 23 BOSSE RINGHOLM (s).....	21
Anf. 24 CHRISTIN HAGBERG (s).....	23
Anf. 25 MONICA GREEN (s).....	23
Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (m).....	24
Anf. 27 BOSSE RINGHOLM (s).....	25
Anf. 28 MONICA GREEN (s).....	26
Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (m).....	27
6 § Svar på interpellation 2006/07:489 om förmögenhetsskatt och amnesti.....	27
Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (m).....	27
Anf. 31 CHRISTIN HAGBERG (s).....	28
Anf. 32 Finansminister ANDERS BORG (m).....	28
Anf. 33 CHRISTIN HAGBERG (s).....	29
Anf. 34 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	29
Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (m).....	30

7 § Svar på interpellation 2006/07:492 om fördelningspolitiken	30
Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (m).....	30
Anf. 37 EVA-LENA JANSSON (s).....	31
Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (m).....	32
Anf. 39 EVA-LENA JANSSON (s).....	33
Anf. 40 MONICA GREEN (s).....	34
Anf. 41 CHRISTIN HAGBERG (s).....	34
Anf. 42 BOSSE RINGHOLM (s).....	35
Anf. 43 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	36
Anf. 44 Finansminister ANDERS BORG (m).....	37
Anf. 45 EVA-LENA JANSSON (s).....	38
Anf. 46 MONICA GREEN (s).....	39
Anf. 47 CHRISTIN HAGBERG (s).....	40
Anf. 48 BOSSE RINGHOLM (s).....	40
Anf. 49 Finansminister ANDERS BORG (m).....	41
8 § Bordläggning.....	42
9 § Anmälan om interpellationer.....	42
10 § Kammaren åtskildes kl. 15.25.....	43

Prot. 2006/07:106
14 maj
